

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

อักรินทร์ ทองคำแท้

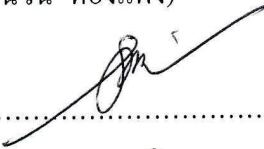
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อัครินทร์ ทองคำแท้ จบปีนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

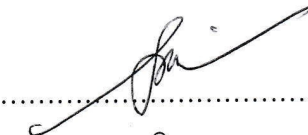

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สถาพร พฤษพิศกุล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

..... กรรมการ
(ดร.สถาพร พฤษพิศกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วย เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.ชนวิน ทองแพง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษาด้วยดีตลอดระยะเวลา การดำเนินงาน และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำทำให้งานนิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์ ในการทำงานวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการตอบแบบสอบถามสำหรับงานนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณบุพการี บुरพอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ เป็นกำลังใจและให้ความรักความเมตตาแก่ผู้วิจัย จนสามารถทำงานนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อักรินทร์ ทองคำแท้

58920498: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ การจัดการศึกษาปฐมวัย/ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
 อัครินทร์ ทองคำแท้: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
 ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี (THE PARENTS' PARTICIPATION IN EARLY
 CHILDHOOD EDUCATION MANAGEMENT OF ASSUMPTION COLLEGE SRIRACHA,
 CHONBURI PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ธนวิน ทองแพง, กศ.ค., สดภาพ พงศ์ภักดิ์,
 ประ.ด. 143 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ
 ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559
 จำนวน 241 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า
 ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .21-.77 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้
 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ร้อยละ และวิเคราะห์
 ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี
 Least significant Difference (LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญ
 ศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่
 ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน
 ด้านการสื่อสาร และด้านอาสาสมัคร ตามลำดับ
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญ
 ศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียน
 อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู และด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียน
 อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58920498: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARENTS' PARTICIPATION/ EARLY CHILDHOOD EDUCATION

MANAGEMENT/ASSUMPTION COLLEGE SRIRACHA

AUKKARIN THONGKHAMTHAE: THE PARENTS' PARTICIPATION IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION MANAGEMENT OF ASSUMPTION COLLEGE SRIRACHA, CHONBURI PROVINCE INDIVIDUAL STUDY. ADVISORY COMMITTEE: THANAWIN THONGPANG, Ed.D., SATAPORN PRUETIKUN, Ph.D. 143 P. 2017.

The parents' participation in early childhood education management of Assumption College Sriracha, Chonburi classified by the parents' ages, occupations, and family monthly incomes. The research sample was 241 parents of Assumption College Sriracha, Chonburi in 2016 school year. The research instrument was an estimated scale questionnaire with the discriminative power between .21 and .77 and the total reliability .94. Statistics used in data analysis were: mean (\bar{X}), standard deviation (*SD*), percentage, One-way ANOVA and Least significant Difference (LSD).

The research results were:

1. The parents' participation in early childhood education management of Assumption College Sriracha, Chonburi was at a high level in overall and individual aspects. Sorting from most to least, the aspects are nurturing, decision making, learning at home, community involvement, communication, and volunteering aspects.
2. The parents' participation in early childhood education management of Assumption College Sriracha, Chonburi in overall and individual aspects were differences with no statistically significant. Except the community involvement aspect, the difference was statistically significant at the .05 level.
3. The parents' participation in early childhood education management of Assumption College Sriracha, Chonburi classified by the parents' occupations in overall and individual aspects were differences with no statistically significant. Except the nurturing and volunteering aspects, the differences were statistically significant at the .05 level.
4. The parents' participation in early childhood education management of Assumption College Sriracha, Chonburi classified by the family monthly incomes in overall and individual aspects were no statistically significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
คำถามการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพทั่วไปของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี.....	9
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.....	18
แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	20
แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	39
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	95
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
อภิปรายผล.....	98
ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก.....	123
ภาคผนวก ข.....	127
ภาคผนวก ค.....	135
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน.....	67
2 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน.....	73
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน.....	74
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดู.....	75
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการสื่อสาร.....	76
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร.....	77
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน.....	78
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ.....	80
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน.....	81
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง.....	85
12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง.....	86
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	87
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	89
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายกลุ่ม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดูเด็ก จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	90
16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายกลุ่ม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	91
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน.....	92
18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน.....	93
19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี.....	136

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนามนุษย์ให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม ในการพัฒนามนุษย์ให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์นั้น จำเป็นและทำได้ตั้งแต่ต้นมนุษย์ยังอยู่ในวัยเด็ก ซึ่งเด็กจะมีอัตราการเจริญเติบโตและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ความคิด สมรรถนะ ความฉลาดทางปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ ดังนั้นหากสังคมและประเทศชาติต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีศักยภาพ จำเป็นต้องให้การศึกษแก่ทรัพยากรเหล่านั้น รวมทั้งทำการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (สุมน อมรวิวัฒน์, 2550, หน้า 461) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้นิยาม “การศึกษา” ว่า หมายถึง กระบวนการการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 2)

การเรียนรู้ของเด็กจะเปลี่ยนไปตามวัยในช่วง 3 ปีแรกของชีวิตวัยเด็กเป็นช่วงระยะที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยที่พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กและมีการพัฒนาเป็นลำดับขั้นอย่างต่อเนื่องตามวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 15) ต่อมาการพัฒนาเด็กปฐมวัย อายุ 5 ปีแรกของชีวิตจะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีบทบาทเป็นผู้ประสานงานร่วมกับผู้ปกครองให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กและกระตุ้นให้มีการร่วมมือร่วมใจกัน ในการสนับสนุนและพัฒนาเด็กของชุมชนไป สู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการศึกษาในวัยนี้ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่าเป็นการพัฒนาเด็กบนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่

ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน ซึ่งจะเป็นการทำงานในลักษณะของการร่วมมือกัน

รับผิดชอบ หรือถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

การศึกษาถึงบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนกับครู และสถานศึกษา จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมสนับสนุนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระหว่างครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และทุกฝ่าย สามารถประสานความร่วมมือในการส่งเสริม การเรียนรู้ให้กับนักเรียนในเรื่อง การจัดประสบการณ์ตรง ได้ฝึกการคิด กล้าแสดงออกอย่างอิสระ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของตนและส่วนรวม เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ในช่วงวัยนี้จะมุ่งเน้นการตอบสนองธรรมชาติและความต้องการตามวัยของเด็กอย่างสมดุล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และมาตรา 8 ข้อ 6 กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 3-4) ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองก็จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนเจตคติ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในการบริจาคเงิน ทรัพย์สิน และสิ่งของต่าง ๆ ตามความต้องการที่ทางสถานศึกษาประชาสัมพันธ์ถึงความขาดแคลนของสถานศึกษา หรือร้องขอรับการสนับสนุนในส่วนที่จำเป็นเป็นครั้งคราว โดยผู้ปกครองก็จะบริจาคให้ตามศักยภาพของแต่ละคนหรือกำลังศรัทธาที่มีต่อสถานศึกษา โดยผลักภาระในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวนักเรียนให้ครูหรือสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบฝ่ายเดียว ในส่วนที่ยังขาดคือ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน (จิตินันท์ ศูนย์กลาง, 2556, หน้า 2)

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา บริหารจัดการโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทั้งบุคลากรใน โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงทั้งในด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสิ่งสำคัญ จึงเป็นโรงเรียนที่ได้รับความไว้วางใจ

จากผู้ปกครองในการนำบุตรหลานเข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมาก โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ได้มีการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาล 1-3 ซึ่งในการจัดการศึกษานั้น พบปัญหาว่า ผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้าร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนนั้น อาจเป็นเพราะกิจกรรมที่ทางโรงเรียน ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมบางกิจกรรมไม่ตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง จากที่ผ่านมา ผู้ปกครองนักเรียนไม่ได้ให้ความสนใจและไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยคิดว่าเรื่องของการจัดการศึกษานั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของโรงเรียนฝ่ายเดียว จึงไม่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจากสถิติการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน และการตอบแบบสอบถามที่ผ่านมาของผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรม แต่ในขณะที่เดียวกันผู้ปกครองกลับมีความคาดหวังในการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าจะสามารถพัฒนา และอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี ตามที่ตนเองต้องการ (โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา, 2559, หน้า 39-40)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในการบริหาร โรงเรียนให้สอดคล้อง และเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองอันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ตลอดจนนำมาข้อมูลนี้ไปเป็นแนวทางการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็นผลประโยชน์และผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด

2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

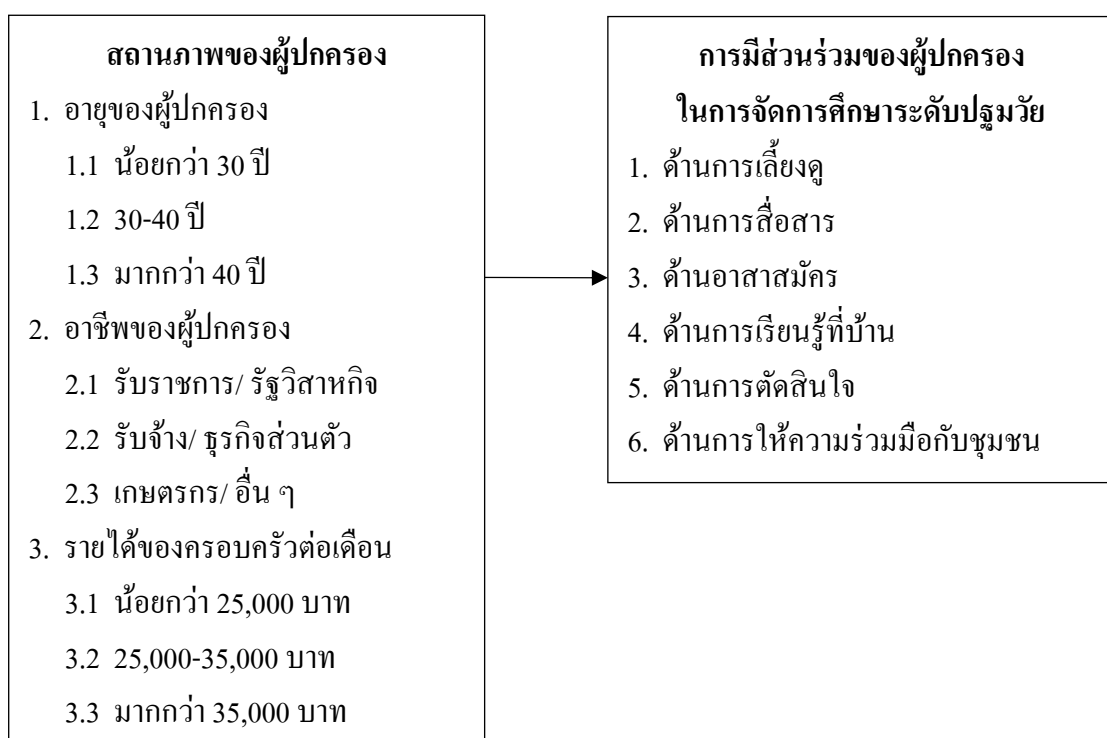
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยใช้แนวคิดของ Epstein (1997) ที่ได้เสนอโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งเสนอเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับสภาพสังคมที่เป็นจริง
2. ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่งเป็นผลประโยชน์และผลดีต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ Epstein (1997) ดังนี้

 1. ด้านการเลี้ยงดู
 2. ด้านการสื่อสาร
 3. ด้านอาสาสมัคร
 4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
 5. ด้านการตัดสินใจ
 6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 607 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 241 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามระดับชั้นของนักเรียน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ อายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

3.1.1 อายุของผู้ปกครอง

3.1.1.1 น้อยกว่า 30 ปี

3.1.1.2 30-40 ปี

3.1.1.3 มากกว่า 40 ปี

3.1.2 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.2.1 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

3.1.2.2 รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว

3.1.2.3 เกษตรกร/ อื่น ๆ

3.1.3 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

3.1.3.1 น้อยกว่า 25,000 บาท

3.1.3.2 25,000-35,000 บาท

3.1.3.3 มากกว่า 35,000 บาท

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี มี 6 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการเลี้ยงดู

3.2.2 ด้านการสื่อสาร

3.2.3 ด้านอาสาสมัคร

3.2.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน

3.2.5 ด้านการตัดสินใจ

3.2.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองของนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ แสดงความคิดเห็น ตลอดจนการร่วมปฏิบัติกับทางโรงเรียนใน ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านการเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่และพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน เช่น การดูแลด้านสุขภาพและสุขอนามัย และกิจวัตรประจำวันของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้ของเด็กอย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการสื่อสาร หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน เป็น 2 แนว คือ สื่อสารจากโรงเรียนไปสู่บ้าน และสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาเด็ก

1.3 ด้านอาสาสมัคร หมายถึง การที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเด็กในหลายรูปแบบ เช่น การเป็นวิทยากรตามหน่วยการเรียนรู้ รวมถึงการให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.4 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองนำวิธีการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนไปต่อยอด โดยการให้ความรู้แก่เด็กและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับโรงเรียน

1.5 ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางในการพัฒนาเด็กโดยวิธีการต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในองค์กรของผู้ปกครอง เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครอง การตัดสินใจในนโยบาย ภาวะผู้นำ และการประชาสัมพันธ์

1.6 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน หมายถึง การที่โรงเรียนให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการแก่ชุมชน รวมทั้งครอบครัวนักเรียน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของโรงเรียน และชุมชนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน

2. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งอาจเป็นบิดา มารดา หรือผู้ใกล้ชิดนักเรียน ที่ได้รับการศึกษาอยู่ในโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 ผู้ปกครอง 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน

3. อายุของผู้ปกครอง หมายถึง หมายถึง ช่วงอายุของผู้ปกครองที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ

3.1 น้อยกว่า 30 ปี หมายถึง ผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

3.2 30-40 ปี หมายถึง ผู้ปกครองที่มีอายุ 30-40 ปี ที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

3.3 มากกว่า 40 ปี หมายถึง ผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่า 40 ปี ที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาอยู่ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

4. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองที่นักเรียนกำลังศึกษา อยู่ในโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกอาชีพของผู้ปกครองเป็น 3 กลุ่ม คือ

4.1 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ หมายถึง อาชีพรับราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานของรัฐ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ

4.2 รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว หมายถึง อาชีพที่ได้ค่าตอบแทนจากผู้ประกอบการ อย่างอิสระ โดยมีรายได้เป็นของตนเอง

4.3 เกษตรกร/ อื่น ๆ หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น นักดนตรี ช่างภาพ แม่บ้าน เป็นต้น

5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองเฉลี่ยเป็นรายเดือน ซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1 น้อยกว่า 25,000 บาท หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองน้อยกว่า 25,000 บาท

5.2 25,000-35,000 บาท หมายถึง รายได้ของผู้ปกครอง 25,000-35,000 บาท

5.3 มากกว่า 35,000 บาท หมายถึง รายได้ของผู้ปกครองมากกว่า 35,000 บาท

6. โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เป็น 1 ใน 17 สถาบันของมูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีหัวข้อดังนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
3. แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

สถานที่ตั้ง

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา (2554, หน้า 2) ตั้งอยู่เลขที่ 29 หมู่ 10 ตำบลสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 20110 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอศรีราชาแยกจากถนนสุขุมวิทก่อตั้งโดย ภราดาเทโอฟาน (ชิน บุญยานันท์) วันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ. 1944 และเป็นอันดับที่ 5 ใน 14 สถาบันของคณะภราดาเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระบบสหศึกษา รับนักเรียนทั้งประเภทประจำและไป-กลับ จากโรงเรียนกลางป่าพัฒนาเป็นอุทยานสืบสานสู่การเป็น “เพชรบูรพา” ร่มรื่นตระการตาในเนื้อที่กว่า 550 ไร่ มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ให้ทันต่อความก้าวหน้าของโลกยุคปัจจุบัน เป็นแหล่งชุมทรัพย์ทางปัญญา ที่ผลิตเยาวชนและบุคลากรสู่การเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่ายิ่งต่อสังคมไทย

คำขวัญของโรงเรียน

ความรู้คู่คุณธรรม นำสังคมแห่งความดี

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา องค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล ตาจิตตารมณีนักบุญหลุยส์ มารี กริญอง เดอ มงฟอร์ด มุ่งพัฒนานุเคราะห์สู่มาตรฐานสากล

อัตลักษณ์ของโรงเรียน

ยึดมั่นสังฆกรรม มีวิริยะอุตสาหะ รับผิดชอบต่อสังคม

เอกลักษณ์ของโรงเรียน

ภาษาดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม

ปรัชญาของโรงเรียน

1. จุดมุ่งหมายของชีวิต คือ การรู้จักสังฆกรรมความจริง และการเข้าถึงธรรมอันสูงส่ง อันเป็นบ่อเกิดของชีวิต

2. มนุษย์ทุกคนต้องทำงาน ความวิริยะ อุตสาหะ เป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จ
 ดังคติพจน์ภาษาละตินของโรงเรียนที่ว่า “ LABOR OMNIA VINCIT ”

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และรักษาสังแวดล้อม

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต มีความสามารถในการ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม วัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายได้อย่างมีความสุข

4. ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรและผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติ ศาสนกิจตามที่ตนนับถือ

5. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้สามารถทาง การศึกษาสู่มาตรฐานวิชาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้ผู้นำ การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยี และกีฬา

6. ส่งเสริมให้บุคลากร มี ความเป็นผู้นำมี สุขภาพแข็งแรง และสามารถทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข

7. พัฒนาหลักสูตร และงานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศ

8. ส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยยึดหลัก ประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม ยุติธรรม และโปร่งใส

9. พัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อันมีคุณภาพเพียงพอ และเอื้อต่อการเรียนรู้

10. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในรูปแบบเครือข่าย

เป้าประสงค์

1. พัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่ครบ คือ พัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจภายใน บรรยากาศ ของเสรีภาพและความรัก
2. ปลุกฝังความรักต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นวิถีชีวิตของคนไทย ในระบอบประชาธิปไตย
3. รู้จักรักษาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ค้ำจุนของชาติ
4. เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการและการปฏิบัติการ เจนจัดทางภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ อันจะช่วยให้ นักเรียนเป็นผู้มีทักษะมีเหตุผล มีความคิดเป็นตรรกะ มีระเบียบวินัย ต่อตนเอง เป็นคนมีทรศนะกว้าง รู้จักใช้เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาภาวะ แวดล้อม และคุณภาพชีวิตในสังคมมนุษย์
5. เน้นการปฏิบัติและการปลุกฝังค่านิยมของการเคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน ฝึกกำลัง ทำความดี ร่วมพัฒนาชุมชน ที่ตนอาศัยอยู่ โดยการศึกษาและเข้าใจอารยธรรมมรดกทางวัฒนธรรม ของตนเอง ของชุมชน และชาติอื่น เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมสันติภาพและความเข้าใจอันดีระหว่าง มวลมนุษย์

วัตถุประสงค์ของโรงเรียน

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาถึงขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึง การจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่โรงเรียนเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง
2. ให้บริการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา กิจการโรงเรียน หรือการดำเนินการเพื่อให้ การศึกษาไปสู่ความมุ่งหมายและหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554
3. ให้บริการด้านวิชาการและบริการด้านอื่น ๆ แก่ผู้เรียน ครู บุคลากรของโรงเรียน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของโรงเรียนและชุมชน
4. จัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้ยากไร้และผู้มีความสามารถพิเศษ
5. ให้บริการที่พักอาศัยแก่ผู้เรียน ครู บุคลากรของโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินกิจการของโรงเรียน

การวิเคราะห์สภาพโรงเรียน

โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา มีภารกิจในการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก โดยใช้เทคนิค SWOT (SWOT Analysis) (โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา, 2559, หน้า 34) ดังนี้

จุดแข็ง

1. สถานศึกษาตั้งอยู่ใจกลางเมืองและมีทำเลที่เหมาะสม
2. โครงสร้างการบริหารงานสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนทักษะหมาย

และตรงตามมาตรฐานของมูลนิธิ ฯ

3. การปรับปรุงแผนแม่บทการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สนับสนุนให้การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ครูจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีและสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน

6. ครูได้รับการพัฒนาตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน

7. ผู้มาขอใช้บริการมีความเข้าใจในการทำเอกสารขออนุมัติและการเบิกจ่ายต่าง ๆ

8. สถานศึกษามีงานวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียน

9. ระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบ และนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

10. สถานศึกษามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในโรงเรียน

11. ระบบการติดตามประเมินผลและการนำผลประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

จุดอ่อน

1. บุคลากรได้รับค่าตอบแทน เงินเดือนและสวัสดิการต่าง ๆ ตามความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับองค์กรภายนอกได้

โอกาส

1. ชมรม/ สมาคมผู้ปกครอง ครู ศิษย์เก่าในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมืออันดีในด้านสุนทรียภาพและทักษะชีวิตของผู้เรียน

3. ผู้ปกครองส่งเสริมและสนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย

4. ผู้ปกครองได้รับรายงานเกี่ยวกับความประพฤตินักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5. แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้เป็นสื่อในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความเหมาะสม และส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็ก
6. มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการรับสมัครนักเรียนประจำ
7. การพัฒนาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ส่งผลให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. นโยบายของรัฐช่วยสนับสนุนด้านการอนามัยในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียน มีสุขภาพที่ดี
9. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับโรงเรียนสีขาวปลอดยาเสพติด
10. สถาบันภาครัฐและเอกชนเป็นเครือข่ายของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา ในด้านวิชาการและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน

อุปสรรค

ผู้ปกครองส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการอ่าน การเขียนและส่งเสริม ด้านพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

สรุปได้ว่า การบริหารงานของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา มีการบริหารงาน อย่างเป็นระบบแบบแผน และมีทิศทาง บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาอย่างมีรูปแบบ ซึ่งมีการวิเคราะห์สภาพของโรงเรียนตามหลัก SWOT ANALYSIS เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และมาตรการส่งเสริม เพื่อให้มีความชัดเจน ถูกต้อง สามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งบุคลากรทุกคนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคม และสถานการณ์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และมุ่งไปสู่มาตรฐานสากล

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ใช้หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาอยู่บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดู ที่เหมาะสมกับธรรมชาติ และพัฒนาการ ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคลในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ท่ามกลางความรัก ความเอาใจ ใส และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บ้าน โรงเรียน ชุมชน (โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา, 2559, หน้า 6)

ปรัชญา

การจัดการศึกษาอยู่บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูโดยผสมผสานหลักการแนวคิด และนวัตกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ท่ามกลางความรัก ความเอาใจใส่ และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง บ้าน โรงเรียน ชุมชน เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาบุคลิกภาพที่ดี ให้มีความเชื่อมั่น กล้าคิด กล้าแสดงออก อย่างเหมาะสมตามวัย มีคุณธรรม จริยธรรม ตระหนักถึงคุณค่า วัฒนธรรมไทยและประเพณีท้องถิ่น รู้จักเกื้อกูลอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเพื่อความเป็นอยู่ที่ดี ต่อตนเองและสังคมส่วนรวม

วิสัยทัศน์

ระดับการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชามุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตามศักยภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม สติปัญญา มีระบบ การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลนวัตกรรมและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิจัยในชั้นเรียน มาพัฒนาการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้และรู้จักใช้คุณธรรมนำชีวิตตามจิตตารมณ์ นักบุญหลุยส์ มารี กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ซึ่งเด็กได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีทักษะชีวิต รักสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบต่อสังคม ดำเนิน ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมวัฒนธรรมและประเพณี ที่หลากหลายได้อย่างมีความสุข

พันธกิจ

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความเป็นผู้นำมีสุขภาพแข็งแรง มีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความ รับผิดชอบต่อสังคมและรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต มีความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม วัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลายได้อย่างมีความสุข
4. ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรและผู้เรียน ให้มีคุณธรรมจริยธรรมยึดหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติศาสนกิจตามที่ตนนับถือ
5. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาสู่มาตรฐานวิชาชีพ โดยเน้นการเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีและกีฬา
6. ส่งเสริมให้บุคลากร มีความเป็นผู้นำ มีสุขภาพแข็งแรง และสามารถทำงานร่วมกัน อย่างมีความสุข

7. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
8. ส่งเสริมพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยยึดหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมยุติธรรม และโปร่งใส
9. พัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้มีคุณภาพเพียงพอและเอื้อต่อการเรียนรู้
10. สร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ ในรูปแบบเครือข่าย

เป้าหมาย

1. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย
2. เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจ
3. เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคม
4. เด็กมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา
5. บุคลากรมีสุขภาพที่ดีมีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข
6. บุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปฏิบัติศาสนกิจตามที่ตนนับถือ
7. ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถทางการศึกษาเป็นผู้นำการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษประเทศ เทคโนโลยีและกีฬา
8. บุคลากรปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
9. ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
10. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
11. คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
12. สถานศึกษามีแนวทางการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
13. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ
14. สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
15. สถานศึกษามีการสร้าง ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

16. สถานศึกษาดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นของการศึกษาปฐมวัย

17. สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมตามนโยบายจุดเน้นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาส่งผลให้มีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

18. สถานศึกษาเป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

19. การจัดการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล

20. สถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษา

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ พัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุ อาจจะเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็เป็นได้ แต่จะพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กช่วงอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้เหมาะสม

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็กซึ่งมีวิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญา ซึ่งหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็นสองส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปพร้อมกันด้วยประสบการณ์สำคัญ

2. สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวที่เด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์สำคัญ

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ใช้หลักการการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่เน้นการพัฒนาเด็ก โดย องค์กรร่วม ต่อเนื่อง ยึดถือเด็กเป็นสำคัญ เน้นกระบวนการควบคู่กับผลงาน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

แนวการจัดประสบการณ์

ระดับก่อนประถมศึกษา กำหนดให้ครูศึกษาและใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และเพิ่มเติมส่วนที่เป็นแนวทางของโรงเรียน (โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา, 2559, หน้า 6-7) ดังต่อไปนี้

1. การใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการด้วยโครงการซึ่งลักษณะของโครงการมี 2 ลักษณะ คือ

1.1 โครงการที่ครูกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับสาระความรู้ตามพัฒนาการของเด็ก ในหลักสูตรโครงการลักษณะนี้จะใช้ในช่วงต้น ๆ ของการเรียนรู้ที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียน และยังไม่มีความรู้ที่จะกำหนดโครงการที่ตนสนใจได้

1.2 โครงการที่นักเรียนกำหนดขึ้นหลังจากที่นักเรียนปรับตัวได้แล้วครูจะกระตุ้นให้นักเรียนนำเสนอโครงการที่ตนสนใจ อยากรู้ด้วยเทคนิคต่าง ๆ

2. การใช้นวัตกรรม เรกจิโอ เอมิเลีย Reggio (2008 อ้างถึงใน สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2540, หน้า 52-58) ซึ่งมีหลักดังนี้

2.1 โรงเรียนและห้องเรียนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ทุกคนเคารพยอมรับความคิดเห็น การกระทำผลงาน ใส่ใจกันและกัน บรรยากาศเป็นมิตร สงบ และน่าอยู่ ส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้รวมทั้งสภาพแวดล้อมต้องแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการค้นคว้า และสะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของเด็ก

2.3 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ครูต้องคำนึงว่าเด็กแต่ละคนเต็มไปด้วยพลังความสามารถ มีศักยภาพ และมีวิธีการเรียนรู้ที่เป็นไปตามพัฒนาการของแต่ละคนสนองต่อความต้องการตามพัฒนาการของเด็กดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ เน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ ได้วางแผน สำรวจ ทดลอง สัมผัส เน้นให้เด็กมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ถาวร

2.4 กิจกรรมโครงการเป็นประสบการณ์ที่สำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ตามความสนใจ การพัฒนา และการเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก

2.5 กิจกรรมต่าง ๆ เด็กจะมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และทำกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ จะสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของเด็กเสมือนหนึ่งเด็กดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม

2.6 การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนและจากคุณครูเท่านั้น แต่ชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครองและโรงเรียน จะต้องร่วมมือประสานสัมพันธ์กันในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการศึกษาของเด็ก ดังนั้นกิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมีความหลากหลายและบูรณาการ ครอบคลุมทุกด้าน

2.7 ครูเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดพร้อมกับเก็บข้อมูลในทุกด้านที่เด็กเรียนรู้ และได้แสดงออกซึ่งศักยภาพ ด้วยวิธีการต่าง ๆ พร้อมจัดแสดงผลงานและการเรียนรู้ของเด็ก ๆ

การประเมินผล

การประเมินผลนั้นถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นมากในการจัดการเรียน การสอน การประเมินผลพัฒนาการที่ดีควรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการจัดการเรียน การสอนตามความสนใจและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน โดยการสังเกต ดังนั้น โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จึงเห็นความสำคัญในการประเมินพัฒนาการ โดยใช้เครื่องมือการประเมินพัฒนาการ ที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง คือ

1. แบบประเมินพัฒนาการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กระทรวงศึกษาธิการ

2. แบบบันทึกพฤติกรรม

3. แฟ้มสะสมผลงาน

4. แบบสังเกตพัฒนาการ

5. แบบสังเกตคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. แบบประเมิน โครงการเสริมประสบการณ์ตรง

สรุปได้ว่า จากสภาพปัจจุบันด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา มุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามศักยภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม สติปัญญา มีระบบการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล นวัตกรรมและเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาเด็กในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กตามวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของ การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาคือ จะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 5)

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจ ของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานและคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการ

จากปรัชญาการศึกษาปฐมวัย นำมากำหนดเป็นหลักการในการจัดการศึกษา โดยที่สถานศึกษาต้องยึดเป็นแนวทาง 5 ประการ ซึ่งหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จุดหมาย

จุดหมายของการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีการพัฒนาการทางด้าน ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้บรรลุจุดหมาย ซึ่งครอบคลุมพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และ

ประสานสัมพันธ์กัน

3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

โครงสร้างของหลักสูตร

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปหลักการจุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยจึงกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 42) ดังนี้

1. การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก โดยจะยึดอายุของเด็กเป็นหลักและเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น กลุ่มเด็กที่มีอายุ 3 ปี อาจจะใช้ชื่อ อนุบาล 1 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 4 ปี อาจจะใช้ชื่ออนุบาล 2 และกลุ่มเด็กที่มีอายุ 5 ปี อาจจะใช้ชื่อ อนุบาล 3

2. ระยะเวลาเรียนที่จะใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

3. สาระการเรียนรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมี 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นแนวทางใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งสถานศึกษาเด็กปฐมวัยควรศึกษา ตลอดจนทำความเข้าใจให้อ่างแท้จนสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนี้ ไปพัฒนาเด็กได้ถูกต้องและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง การจัดการศึกษาตามหลักสูตรถือว่าเป็นการพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กเป็นคนที่มีความรู้ มีคุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคตต่อไป

แนวคิด ทฤษฎีการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงจำเป็นที่ทุกประเทศต้องดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพของประชากร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ (สำนักงานปฏิรูป

การศึกษา, 2545, หน้า 4) ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้ทุกรูปแบบควรมีส่วนสำคัญ Massoglia (1977, pp. 3-4) กล่าวเอาไว้ ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเริ่มเข้าเรียนในระดับโรงเรียน
2. วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ
3. สิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโต และพัฒนาในทุก ๆ ด้าน
4. พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูก
5. อิทธิพลจากทางบ้านควรมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็กการเล่นเกมที่ต่าง ๆ

การเรียนการสอนจะยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น Decker and Decker (1992, p. 7) กล่าวว่า โรงเรียนปฐมวัยเป็นโรงเรียนที่เตรียมเด็กสำหรับสังคมใหม่ตามที่ต้องการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อฝึกเด็กในการทำงานและเป็นสถานที่ที่ให้ความสุขแก่เด็ก ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ด้วยเหตุผลไม่ใช่การเรียนรู้จากการบังคับ โรงเรียนปฐมวัยจะต้องกำหนดนิสัยใจคอที่จะต้องปฏิบัติไปสู่นิสัยที่ดีงาม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็ก 3-6 ขวบ จะประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การร้องรำทำเพลงและหลักการทางจริยธรรม เด็กจะเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยการเล่นสิ่งของ การท่องเที่ยวไปในทุ่งนาและป่าเขาลำเนาไพรใกล้ ๆ โรงเรียน ซึ่งมี

นักการศึกษาได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

Katz (1955, pp. 172-175 อ้างถึงใน รุจิรัตน์ จันทร์จิต, 2554, หน้า 17) เป็นอีกผู้หนึ่ง ที่สนับสนุนว่าหลักในการจัดการศึกษา ควรยึดขอบข่ายของการต่อคาถามที่ว่า “เด็กต้องการอะไร” พื้นฐานความต้องการของเด็กนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ต้องรู้ว่ามิอะไรบ้างและจะตอบสนองอย่างไรจึงจะพัฒนาเด็กได้อย่างได้ผล โดยยึดหลัก คือ “กฎแห่งผลที่ดีที่สุด” ซึ่งกระทำได้โดยการให้คิดว่าการให้ประสบการณ์ต่างแก่เด็กในด้านต่าง ๆ เช่น การเอาใจใส่ ความรัก การกระตุ้น ความเป็นอิสระความแปลกใหม่และการมีสิทธิเลือกกิจกรรม

Massoglia (1977, pp. 3-4 อ้างถึงใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 7) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนเป็นการวางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กทั้งสภาวะปกติและเด็กที่มีความบกพร่อง ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมทางบ้านจะมีส่วนช่วยและมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก โดยมีพ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญและเป็นครูคนแรกของลูก

มัทธนา รุติตานนท์ (2544, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในระดับปฐมวัยนี้จะมีการพัฒนาการด้านต่าง ๆ มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ ให้เด็กได้มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละคน

วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์ (2551, หน้า 17) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนามนุษย์เนื่องจากเป็นวัยที่มีการพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในด้านประสาทและสมองเจริญเติบโตได้ถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่เกิดจากการเรียนรู้ได้มากที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาปฐมวัย จึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน ตลอดจนอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีทางสังคมให้แก่เด็กนั้น กระทรวงศึกษาได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นแกนกลางในการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ สถานศึกษาต่าง ๆ ในท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับเด็ก ครูผู้สอนสภาพสถานศึกษา สภาพปัญหาความต้องการความพร้อม เอกลักษณะภูมิปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของท้องถิ่นโดยมีหลักการเดียวกัน

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว สุนทร ต้นมันทอง (2555, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยสามารถมีการนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของสังคมไทยในโรงเรียนอนุบาลและประชาคมความสำเร็จสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังกล่าวประกอบด้วยแนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) แนวคิดวิถีพุทธ (Buddhist concept) แนวคิดไฮสโคป (Hi-scope) แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต์ (Neo-Humanist) แนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio emilia) และแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) โดยมีรายละเอียดของแต่ละแนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constuctionism) สหัทยา พลบัตย์ (2547) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎี Constructionism เป็นทฤษฎีที่ Papert ได้ริเริ่มพัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 โดยมีรากฐานมาจากทฤษฎี Constructivism ซึ่งมีความเชื่อว่าความรู้เป็นสิ่งที่เด็กสามารถสร้างขึ้นได้ ดังนั้นควรให้เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กการจัดการเรียนรู้แบบ Constructionism เป็นแนวทางที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติโดยผ่านการทำโครงการซึ่งจะบูรณาการทั้งด้านเทคโนโลยี วิชาการ ศิลปะคุณธรรม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการแข่งขันในยุคโลกาภิวัตน์ โดยจะมุ่งเน้นพัฒนาทักษะ 5 ด้าน คือ ทักษะด้านกระบวนการคิด (Intelligent quotient) ทักษะด้านการมีสติ

และความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional quotient) ทักษะด้านการแก้ปัญหาและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (Adversity quotient) ทักษะด้านการเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (Technology quotient) และทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม (Morality quotient) ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องมีลักษณะเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้รวมถึงครูจะต้องเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความสุขจากการได้เรียนรู้ในสิ่งที่ชอบและได้ลงมือปฏิบัติจริง (พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา, 2551, หน้า 84) นอกจากนี้ Papert ได้เสนอหลักการสำคัญของการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism ไว้ 3 ประการ คือ การเรียนรู้จากการแก้ปัญหาด้วยวิธีการสำรวจทดลองด้วยตนเอง การเชื่อมโยงสิ่งใหม่กับสิ่งที่รู้มาก่อนแล้ว และการนำสิ่งใหม่ไปใช้ด้วยตนเอง โดยเชื่อว่า Constructionism เป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นการให้อิสระกับผู้เรียน ทำตามที่สนใจและการถ่ายทอด นำเสนอผลและแลกเปลี่ยนความคิด (สุชิน เพ็ชรรักษ์, 2548, หน้า 31-34)

2. แนวคิดพุทธธรรมประยุกต์ หรือแนวคิดวิถีพุทธ เป็นแนวคิดที่ได้นำหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งไม่ได้เน้นแค่เพียงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเท่านั้นแต่เป็นการพัฒนาสติปัญญาเพื่อการดำรงชีวิตด้วยปัญญาอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเน้นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย หรือ มรรค 8 หลักการศึกษาหรือการพัฒนาคนตามหลักพระพุทธศาสนามี 3 อย่าง คือ ศีล สมาธิ ปัญญา หรือ ไตรสิกขา การเรียนรู้ในทางพุทธเชื่อว่า การเรียนรู้คือชีวิต และชีวิตคือการเรียนรู้ พระพุทธศาสนากับการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์ คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และการพัฒนามนุษย์อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้เมื่อดำเนินชีวิตตามทางแห่งมรรคแล้วก็จะบรรลุสู่จุดหมายแห่งวิถีชีวิตที่เรียบง่าย โดยการเรียนรู้ตามแนวพุทธศาสตร์มีหลักการในการเรียนรู้ว่า มนุษย์มีสติปัญญามาตั้งแต่เกิดถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันแต่ก็สามารถได้รับการอบรม สั่งสอน และพัฒนาได้ โดยมีเป้าหมายในการสร้างปัญญาโดยพัฒนาผ่านการแสวงหาความรู้การฝึกฝน คิดค้น และการฝึกฝนตนเองทั้งเรื่องศีล สมาธิ และปัญญา (พิณสุดา สิริธรงค์ศรี, 2544, หน้า 5)

3. แนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต์ (Neo-humanist) ผู้ให้กำเนิดแนวคิด คือ Sarkar ซึ่งเป็นชาวอินเดียที่มีแนวคิดให้มีความรัก เอาใจใส่ดูแลทุกสิ่งในจักรวาลและการใช้ชีวิตอยู่อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ ซึ่งมีการมาประยุกต์ใช้จนเกิดเป็นปรัชญาการศึกษาที่เน้นความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับสิ่งต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นพัฒนาอัจฉริยภาพในตัวเด็กทุกคนให้ปรากฏออกมามากที่สุด โดยเด็กจะได้รับการพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งกายและจิตใจซึ่งมี 3 ระดับคือ จิตสำนึก จิตใต้สำนึก และจิตเหนือสำนึกที่เป็นแหล่งของพลังงานความรู้ ความคิด ความสร้างสรรค์ และความสุขที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ที่จะได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน การศึกษานีโอฮิวแมนนิสต์

เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาเพื่อการพัฒนาคนให้สมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน (Holistic education) ทั้งนี้แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า มนุษย์มีความอัจฉริยะแฝงอยู่ในตัวทุกคน และผู้ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องมาตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะในช่วง 6 ปี แรกของชีวิตจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสามารถยิ่งใหญ่และมีความสุข มนุษย์เรามีช่วงการเจริญเติบโตที่ยาวนานจากเด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้ 7 มนุษย์ในแต่ละวัยมีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาควรมีการออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละขั้นตอนของชีวิต เมื่อเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องในแต่ละวัย เด็กจะค่อย ๆ เติบโตเป็นคนที่มีสมบูรณ์โดยเกิดจากศักยภาพที่สำคัญ 4 ด้าน คือ มีร่างกายแข็งแรง มีจิตใจที่เชื่อมั่นตัวเอง มีสติปัญญาที่หลักแหลม เฉลียวฉลาด และความรัก ความเมตตา กรุณา โดยมีครูเป็นแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก รวมถึงต้องยกย่องให้กำลังใจเด็กและไม่เปรียบเทียบกับเด็ก (เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2553, หน้า 9)

4. แนวคิดไฮสโคป (High-scope) เป็นแนวคิดที่มีพัฒนาการมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive theory) ของ Piaget ที่เน้นการเรียนรู้แบบลงมือกระทำและผสมผสานกับทฤษฎีอื่น เช่น ทฤษฎีของ Erikson เรื่องการให้โอกาสเด็กในการริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ และทฤษฎีของ Vygotsky เรื่องปฏิสัมพันธ์และการใช้ภาษา หลักการที่สำคัญของไฮสโคปในระดับปฐมวัย คือ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำ ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเด็กการเรียนรู้แบบลงมือกระทำจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดในโปรแกรมที่ พัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ การเรียนรู้ แบบลงมือกระทำ หมายถึงการเรียนรู้ ซึ่งเด็กได้จัดกระทำกับวัตถุ ได้มีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคล ความคิด และเหตุการณ์ จนกระทั่งสามารถสร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง (Hohmann and Weikart, 1995, p. 17) ทั้งนี้แนวคิด ไฮสโคป มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กให้บรรลุศักยภาพสูงสุดของตน โดยมีวิธีการสอนที่สำคัญ คือ การเรียนรู้แบบลงมือกระทำซึ่งจะสะท้อนถึงความสนใจของเด็กโดยผ่านสื่อการสอนที่หลากหลาย ในแต่ละกิจกรรมจะเน้นการเปิดโอกาสให้ครูและเด็กได้เรียนรู้ร่วมกัน ภายใต้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีครูหรือผู้ใหญ่รอบข้างมีหน้าที่คอยสังเกตการณ์ รวมทั้งการส่งเสริม สนับสนุน และเตรียมสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ (วรรณาท รักสกุลไทย, 2551, หน้า 55)

5. แนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) Rudolf Steiner (1998, p. 57-60) กล่าวว่า การศึกษา วอลดอร์ฟเกิดจากทัศนะของนักปรัชญาชื่อ Steiner ชาวฮังการี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเคลื่อนไหวตามมนุษยปรัชญา โดยโรงเรียนวอลดอร์ฟแห่งแรกตั้งขึ้นที่เมืองสตูทการ์ท์ สวิตเซอร์แลนด์ เมื่อปี 1919 และต่อมาได้มีการเผยแพร่แนวทางไปทั่วโลก (บุษบง ต้นดวงศ์, 2542, หน้า 22) โดยมีเป้าหมาย คือ การช่วยให้มนุษย์สามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดที่มีของตนและสามารถกำหนดความมุ่งหมาย และทิศทางของชีวิตได้อย่างอิสระตามความสามารถของตน และพัฒนามนุษย์

ไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยการพัฒนาให้เด็กเป็นมนุษย์ที่มีบุคลิกภาพที่สมดุลกลมกลืน โดยผ่านทางมิติของร่างกายทั้ง 3 ด้าน คือ กาย จิตใจ และวิญญาณ ทั้งนี้การจัดการศึกษาตามแนวคิด วอลดอร์ฟจะเป็นไปตามพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย ซึ่งได้มีการแบ่งพัฒนาการตลอดชีวิต มนุษย์ไว้ช่วงละ 7 ปี ช่วงที่เด็กพัฒนาการในระบบการศึกษา คือ ตั้งแต่แรกเกิด ถึง 21 ปี ซึ่งพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยจะแตกต่างกันออกไป แต่ในทุกระดับจะมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย และจิตใจควบคู่กันไป โดยการศึกษาวอลดอร์ฟ เป็นการศึกษาเพื่อสังคม เน้นความร่วมมือ ไม่ใช่การแข่งขันและพัฒนาการของมนุษย์และความสัมพันธ์ของมนุษย์กับโลกและจักรวาล (อภัสรี จรัลชานะเพท, 2551, หน้า 50)

6. แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio emilia) Reggio (2008 อ้างถึงใน สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2540, หน้า 52-58) เป็นแนวคิดการจัดการศึกษาภายใต้การนำของ Malaguzzi นักการศึกษา ที่ได้ทำการศึกษาร่วมกับกลุ่มนักการศึกษาในการค้นคว้าทฤษฎีบทความ งานวิจัย ข้อคิดเห็นจาก ศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแล้วทำการวิเคราะห์จนได้แนวคิดในการจัด ประสพการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่มีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา คือ การจัดสิ่งแวดล้อม และโอกาสให้เด็กได้คิดประดิษฐ์และค้นพบด้วยตัวเอง แนวคิด Reggio เป็นหลักการสอน ซึ่งเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ และบริบทของสังคมที่เด็กอยู่เป็นตัวกำหนดและจะต้อง เรียนรู้ว่าสังคมนรอบตัวเป็นอย่างไร ผลงานที่เด็กทำจึงต้องเกิดจากความสนใจของเด็กที่ ลองผิดลองถูกเองทั้งหมด โดยการศึกษาแนวนี้เชื่อว่า เด็กมีความสามารถในตัวอยู่แล้ว ครูจึงมี บทบาทที่จะเข้ามาขยายความสามารถนั้น เปิดโอกาสให้เด็กค้นคว้าเรียนรู้ และความสนใจของเด็ก ต้องได้รับการสานต่อและเชื่อมโยง ซึ่งหลักการสำคัญของแนวคิด คือ วิธีการมองเด็กที่มองว่า เด็กแต่ละคนมีลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง มีศักยภาพและความสามารถในตัวเองมาตั้งแต่เกิด ครูต้องรับรู้ถึงศักยภาพ ส่งเสริม และสร้างสิ่งแวดล้อมที่จะสนองตอบต่อศักยภาพเด็ก อย่างเหมาะสม โดยมีโรงเรียนเป็นแหล่งของความร่วมมือทั้งจาก โรงเรียน บ้าน ชุมชน และองค์กร ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, 2542, หน้า 6)

7. แนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) Montessori (1967) การสอนแบบมอนเตสซอรี ริเริ่มโดยแพทย์หญิงคนแรกชาวอิตาลี ชื่อ Montessori โดยเริ่มจากการทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาและได้มีการพัฒนาการสอนเพื่อใช้กับเด็กปกติ ซึ่งการเรียนการสอน แบบมอนเตสซอรีนั้นสามารถพัฒนาเด็กได้ตั้งแต่วัยทารกจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งเด็กพิการ เด็กปกติ ทุกชาติ ทุกศาสนา (จีระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2543, หน้า 41) ทั้งนี้ การเรียนการสอนแบบ มอนเตสซอรีเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีระบบการสอนที่ชัดเจน การสอนจะคำนึงถึง เด็กเป็นหลัก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เองตามศักยภาพ โดยเชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกัน

และจึงควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งให้เด็กมีอิสระในการคิด และสามารถตัดสินใจในการทำงานตามลำพังและการทำงานร่วมกับเพื่อนกับผู้ใหญ่ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำเพื่อให้เด็กได้รับโอกาสที่จะพัฒนาสติปัญญาไปพร้อมกับจิตใจ ซึ่งหลักการที่สำคัญของการสอนแบบมอนเตสซอรีที่นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนแก่เด็ก ได้แก่ การยอมรับนับถือเด็ก (Respect for the child) จิตที่ซึมซับได้ (The absorbent mind) ช่วงเวลาหลักของชีวิต (Sensitive periods) การเตรียมสิ่งแวดล้อม (The prepared environment) การศึกษาด้วยตนเอง (Self or auto-education) (คำแก้ว ไกรสรพงษ์, 2545, หน้า 36) โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยพัฒนาหรือให้เด็กมีอิสระด้านบุคลิกภาพในวิถีทางต่าง ๆ อย่างมากมาย มีการจัดระบบสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้สะท้อนศักยภาพที่แท้จริง และความต้องการของเด็กเพื่อให้เด็กได้พัฒนาบุคลิกภาพของตน ทั้งนี้เด็กปกติในสิ่งแวดล้อมของมอนเตสซอรีจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ในการทำงานได้ด้วยตัวเองมีความรู้ลึกซึ้งของความรับผิดชอบ และมีวิธีการควบคุมตนเองได้สำเร็จ (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์, 2540, หน้า 17)

สรุปได้ว่า แนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาต่อไปในอนาคต ครูผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย จะต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการอบรม ดูแลให้ความรัก ความอบอุ่น และจัดสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการประยุกต์ใช้ในบริบทของสังคมไทยในโรงเรียนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมเด็กให้มีพัฒนาการอย่างครบถ้วน ดังนั้นรูปแบบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีหลายรูปแบบ แตกต่างกันไป ซึ่งถือเป็นต้นแบบเป็นแนวทางได้

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

อรันันท์ นิมนุช (2550, หน้า 13-14) ได้กล่าวถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โดยยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมการพัฒนาหลักสูตร พิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุข ในปัจจุบันมิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะดวก ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียดมีโอกาสดอกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่นเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และ โลกที่เด็กอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก แต่ละคนจะเรียนรู้ร่วมกับคนอื่นในสังคม และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสพการณ์และจัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่ม ทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อนเพื่อจะได้อ่างแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุง ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการที่ว่าหนึ่งความคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสพการณ์สำคัญ ดังนั้นเป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสพการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสพการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวันและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกต และประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการจากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่า เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้มิได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2545, หน้า 8-10) กล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เต็มศักยภาพ ลักษณะและรูปแบบของการจัดควรมีจุดประสงค์สำคัญ 10 ด้าน ดังนี้

1. สร้างเสริมการเจริญเติบโตอย่างอิสระ หมายถึง เปิดโอกาสให้เด็กใช้ความสามารถเป็นของตนเอง ผู้ใหญ่เป็นเพียงผู้สนับสนุนเด็กด้วยการให้ประสบการณ์ ให้คำแนะนำ เตรียมสื่อวัสดุที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ ได้คิด ได้เลือกและทำด้วยตนเอง เน้นให้เด็กได้พัฒนาได้เต็มศักยภาพ เรียนรู้การช่วยเหลือตนเองอย่างน้อยในกิจวัตรประจำวันและรู้จักการแก้ปัญหา
2. เรียนรู้การแบ่งปันและการให้ความรัก เด็กปฐมวัยเป็นวัยเน้นตนเองเป็นศูนย์กลางรักตนเอง ครูต้องสอนให้เด็กเรียนรู้การให้ การแบ่งปันและการรักบุคคลอื่นนอกครอบครัว สร้างเด็กให้รู้สึกมั่นใจ ให้เด็กเรียนรู้การเล่นและการทำงานกับเพื่อน เพื่อความเข้าใจการแบ่งปัน
3. เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เมื่อเด็กต้องออกจากสิ่งแวดล้อมที่บ้านมาอยู่กับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ครูต้องจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความรู้สึกที่ดีและมีความสุข เด็กควรได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
4. พัฒนาการควบคุมตนเอง ครูต้องสอนให้เด็กเรียนรู้การควบคุมวินัยในตนเอง รู้จักนำตนเอง หรือกำกับตนเอง ด้วยการอธิบายเหตุผล จัดประสบการณ์ให้เด็กฝึกการตัดสินใจ และสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาและสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็ก
5. เรียนรู้บทบาทความเป็นคน เด็กต้องได้รับการสอนและประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับชุมชนและสังคม ไม่ใช่เฉพาะแต่ครอบครัวของตนเอง
6. เรียนรู้ที่จะเข้าใจร่างกายตนเอง ประเด็นนี้สำคัญมาก เพราะการเรียนรู้และเข้าใจร่างกายตนเอง หมายถึง การสร้างให้เด็กรู้จักดูแลสุขภาพตนเอง ป้องกันโรคติดต่อ แผนการสอนของครูต้องเอื้อต่อการส่งเสริมร่างกายให้แข็งแรง

7. เรียนรู้การพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การสอนต้องกระตุ้นให้เด็กใช้ทักษะของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก

8. เรียนรู้และเข้าใจข้อกำหนดของโลกภายนอก การมาโรงเรียนเป็นการขยายโลกของเด็กจากครอบครัว ซึ่งมีเงื่อนไขและความแตกต่างกัน ครูต้องพัฒนาความฉลาดที่จะให้เด็กเรียนรู้โลกด้วยการกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเรียนรู้ ใช้เหตุผล เพื่อความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อม

9. เรียนรู้หนังสือเพื่อเข้าใจโลกใหม่และผู้อื่น ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยเด็กให้รู้หนังสือ รู้สิ่งแวดล้อม เกิดมโนทัศน์ใหม่ ๆ เกิดความคิดใหม่ ๆ ครูต้องสอนให้เด็กรู้จักใช้ภาษา ในการสื่อสารค้นคว้า ครูต้องวางแผนการสอนการเรียนรู้หนังสือให้กับเด็ก ทำให้เด็กอ่านออก เขียนได้

10. พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อโลกภายนอก พ่อแม่และครูควรเป็นผู้สร้างอ้อมนทัศน์ และความรู้สึกที่ดีให้แก่เด็กด้วยการจัดประสบการณ์ที่ดี และมีความสุขทั้งบ้านและโรงเรียน

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจ และความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล

ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและเป็นประโยชน์ต่อพื้นฐานการสร้างความรู้ความเข้าใจในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการของGesell

Gesell (1925) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เริ่มก่อตั้งสถาบันพัฒนาการเด็ก (Institute of child development) ณ มหาวิทยาลัยเยล ระหว่างปี ค.ศ. 1930-1940 อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบรองที่ต่อเติมเต็มเสริมพัฒนาการต่าง ๆ ซึ่งเชื่อว่าวุฒิภาวะจะถูกกำหนดโดยพันธุกรรม และมีในเด็กแต่ละคนมาตั้งแต่เกิด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้

เด็กแต่ละวัยมีความพร้อมทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ถ้าวุฒิภาวะหรือความพร้อมยังไม่เกิดขึ้นตามปกติ ในวัยนั้น สภาพแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก

Gesell ได้สร้างเกณฑ์มาตรฐานสำหรับวัดพฤติกรรมของเด็กในแต่ละระดับ เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม ซึ่งเขาได้แบ่งพัฒนาการของเด็ก ที่ต้องการวัดและประเมินออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่

1. พฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว (Motor behavior) ครอบคลุมการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและความสัมพันธ์ทางการเคลื่อนไหว
 2. พฤติกรรมทางการปรับตัว (Adaptive behavior) ครอบคลุมความสัมพันธ์ของการใช้มือและสายตา การสำรวจ ค้นหา การกระทำต่อวัตถุ การแก้ปัญหาในการทำงาน
 3. พฤติกรรมทางการใช้ภาษา (Language behavior) ครอบคลุมการที่เด็กใช้ภาษา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน
 4. พฤติกรรมส่วนตัวและสังคม (Personal-social behavior) ครอบคลุมการฝึกปฏิบัติส่วนตัว เช่น การกินอาหาร การขับถ่าย และการฝึกต่อสภาพสังคม เช่น การเล่น การตอบสนองผู้อื่น
- จากแนวความคิดของ Gesell สามารถนำมาอธิบายพัฒนาการของมนุษย์ ในด้านการเจริญเติบโตพัฒนาการทางร่างกาย และสามารถนำไปเชื่อมโยงกับพัฒนาการทางสติปัญญาได้อีกด้วย ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้มีบทบาทมากต่อการจัดกลุ่มเด็กเข้าศึกษา ในชั้นอนุบาลศึกษา และชั้นประถมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานใช้เป็นแบบทดสอบมาตรฐาน ในการทำนายพฤติกรรม วิเคราะห์กลุ่ม และทำวิจัย เพื่อบอกลักษณะพัฒนาการของเด็ก โดยใช้อายุทางปฏิทินเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้ มีบทบาทมากในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยการจัดกิจกรรมนั้นต้องให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของเด็กแต่ละคน

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ Freud

Freud (1938) ได้ให้ความสำคัญของเด็กวัย 5 ปี แรกของชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตเขาเชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ และบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กที่สุดคือ แม่จะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของเด็ก Freud ได้พัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่น โดยให้ชื่อว่าทฤษฎีพัฒนาการทางเพศ (Psychosexual development) ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงชีวภาพของร่างกาย โดยร่างกายจะเปลี่ยนแปลงบริเวณแห่งความพึงพอใจเป็นระยะ ๆ ในช่วงอายุต่าง ๆ กัน และถ้าบริเวณแห่งความพึงพอใจต่าง ๆ นี้ได้รับการตอบสนองเต็มที่ เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ก็จะทำให้เกิดการสะสมปัญหาและแสดงออกเมื่อเด็กโตขึ้น

Freud ได้แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการทางเพศไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นความพอใจอยู่บริเวณปาก (Oral) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 0-1 ปี ในขั้นนี้ จะมีความสนใจบริเวณปาก ปากนำความสุขเมื่อได้ถูกอาหารสนองความต้องการความหิว ถ้าไม่ได้ รับการตอบสนองก็อาจจะทำให้เกิดความคับข้องใจ
2. ขั้นความพอใจอยู่ที่บริเวณทวารหนัก (Anus) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 1-3 ปี ซึ่งเป็นระยะขับถ่าย เด็กจะเรียนรู้การขับถ่าย ถ้าเด็กไม่ถูกบังคับก็จะเกิดความพอใจไม่ขัดแย้ง และไม่เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์
3. ขั้นความพอใจอยู่ที่อวัยวะเพศ (Phallic) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี ซึ่งเป็นระยะเกี่ยวข้องกับอวัยวะสืบพันธุ์ สนใจ อยากรู้อยากเห็น สภาพร่างกายแตกต่างกันไปตามเพศ เรียนรู้บทบาททางเพศของตน เรียนแบบบทบาทพ่อแม่ของตน ต้องการความรัก ความอบอุ่น จากพ่อแม่
4. ขั้นก่อนวัยรุ่น (Latency) พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 6-11 ปี เป็นระยะสนใจ สังคมเพื่อนฝูง เด็กจะพยายามปรับตัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ
5. ขั้นวัยรุ่น พัฒนาการในขั้นนี้อยู่ในช่วงตั้งแต่วัยรุ่นถึงวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะที่มีความสนใจในเพศตรงข้ามมากขึ้น และเป็นจุดเริ่มต้นความรักระหว่างเพศ

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ Erikson

Erikson (1975) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ มีอาชีพเป็นจิตแพทย์ ในปี 1955 ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานของ The Division of Development Psychology ได้เน้นความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และน่าตื่นเต้น สำหรับเด็ก บุคลิกภาพจะสามารถพัฒนาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละช่วงของอายุเด็กประสบสิ่งที่พึงพอใจตามขั้นพัฒนาการต่าง ๆ ของแต่ละวัยมากเพียงใด ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ตนพอใจในช่วงอายุนั้น เด็กก็จะมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมและพัฒนาครอบคลุมถึงวัยผู้ใหญ่ด้วย ซึ่งพัฒนาการของมนุษย์มี 8 ขั้น คือ

1. ขั้นความเชื่อใจหรือขาดความเชื่อใจ (Trust versus mistrust) อายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง 1 ปี ในขั้นนี้เด็กจะพัฒนาความรู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับและสามารถให้ความเชื่อใจเป็นมิตรแก่คนอื่น วิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการอุ้ม การให้อาหาร หรือวิธีการเลี้ยงดูต่าง ๆ จะส่งผลไปสู่บุคลิกภาพของความเป็นมิตร เปิดเผย และเชื่อถือไว้เนื้อเชื่อใจต่อสภาพแวดล้อมและบุคคลต่าง ๆ ถ้าเด็กไม่ได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กก็จะพัฒนาบุคลิกภาพของความตระหนี่ ปกปิดไม่ไว้วางใจ และมักมองโลกในแง่ร้าย

2. **ขั้นการควบคุมด้วยตนเองหรือสงสัย/อาย (Autonomy versus doubt or shame)** อยู่ในช่วงอายุ 2-3 ปี เด็กวัยนี้เริ่มเรียนรู้ที่จะช่วยตนเอง สามารถควบคุมตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ เด็กจะสามารถทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็กให้สำเร็จด้วยตนเอง เช่น การหยิบอาหารเข้าปาก เดิน วิ่ง หรือเล่นของเล่น ถ้าพ่อแม่บังคับหรือห้ามไม่ได้เด็กจะทำสิ่งใดด้วยตนเอง หรือเข้มนวดกินไปจะทำให้เด็กเกิดความสงสัยในความสามารถของตนเอง เกิดความละอายในสิ่งที่ตนกระทำ ซึ่งจะ让孩子รู้สึกว่าคุณไม่สามารถทำอะไรได้อย่างถูกต้องและได้ผล เกิดความย่อท้อชอบพึ่งผู้อื่น

3. **ขั้นการริเริ่มหรือรู้สึกผิด (Initiative versus guilt)** อยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี เป็นขั้นพัฒนาการความคิดริเริ่ม หรือความรู้สึกผิด (Sense of VS. of Guilt) เด็กจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเอง เด็กมีการเลียนแบบผู้ใหญ่ใกล้ชิดหรือสิ่งแวดล้อมที่ตนรับรู้ เด็กเริ่มเรียนรู้และยอมรับค่านิยมของครอบครัว และสิ่งถ่ายทอดสู่เด็ก ถ้าเด็กไม่มีอิสระในการค้นหา ก็จะส่งผลไป สู่ความคับข้องใจที่ไม่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อจิตใจของเด็ก และความรู้สึกผิดติดตัว

4. **ขั้นการประสบความสำเร็จ ความขยันหมั่นเพียรหรือรู้สึกด้อย (Mastery versus inferiority)** อยู่ในช่วงอายุ 6-12 ปี เป็นขั้นที่ทุ่มเท ขยัน เพื่อเกิดความสำเร็จ ชอบแข่งขันร่วมกับเพื่อนกับกลุ่ม

5. **ขั้นการรู้จักตนเองหรือความสับสนไม่รู้จักตนเอง (Identity versus diffusion: Fidelity)** อยู่ในช่วงอายุ 13-17 ปี (The college years) เป็นขั้นการค้นหาความเป็นตนเอง สร้างความเป็นตนเอง โดยผู้ใหญ่และสังคมมีอิทธิพล

6. **ขั้นรู้สึกใกล้ชิด (Intimacy versus isolation)** อยู่ในช่วงอายุ 18-22 ปี (Early adolescence and self comment) เป็นขั้นความรับผิดชอบ เป็นผู้ใหญ่สร้างตัว

7. **ขั้นความรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่หรือความรู้สึกเฉื่อยชา (Generativity versus absorption)** อยู่ในช่วงอายุ 22-40 ปี เป็นขั้นสร้างความปีกแผ่น สืบวงศ์ตระกูล รับผิดชอบหน้าที่รับผิดชอบครอบครัว

8. **ขั้นความมั่งคั่ง สมบูรณ์ หรือหมดหวัง ทอดอาลัยชีวิต (Integrity versus despair)** อยู่ในช่วงอายุ 40 ปี วัยชราเป็นขั้นมีความภูมิใจในความสำเร็จของชีวิต หรือเกิดความอาลัยต่อแต่สิ้นหวัง ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพที่เกิดขึ้น

พัฒนาการบุคลิกภาพทั้ง 8 ขั้นของอีริกสัน ในขั้นพัฒนาการที่ 1-3 มีความเกี่ยวข้องกับวัยของเด็กปฐมวัย เด็กมีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ และครอบครัว ดังนั้น พ่อแม่ เป็นบุคคล

ที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพเด็กในวัยนี้เป็นอย่างมาก เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ในวัยผู้ใหญ่ได้ขึ้นอยู่กับรากฐานพัฒนาการในวัยนี้เป็นอย่างมาก

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner

Bruner (1969) เป็นนักจิตวิทยาในยุคใหม่ ชาวอเมริกันคนแรกที่สืบสานความคิดของเพียเจต์ โดยเชื่อว่าพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์ (Organism) เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก ซึ่งจะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก และชี้ให้เห็นว่าการศึกษว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ควรศึกษาตัวเด็กในชั้นเรียนไม่ควรใช้หนูและนกพิราบ ทฤษฎีของ Bruner เน้นหลักการกระบวนการคิด ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะ 4 ข้อ คือ แรงจูงใจ (Motivation) โครงสร้าง (Structure) ลำดับขั้นความต่อเนื่อง (Sequence) และการเสริมแรง (Reinforcement)

สำหรับในหลักการที่เป็นโครงสร้างของความรู้ของมนุษย์ Bruner แบ่งขั้นพัฒนาการคิดในการเรียนรู้ของมนุษย์ออกเป็น 3 ขั้นด้วยกัน ซึ่งคล้ายคลึงกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ได้แก่

1. ขั้นการกระทำ (Enactive stage) เด็กเรียนรู้จากการกระทำและการสัมผัส
2. ขั้นจินตนาการหรือสร้างมโนภาพ (Piconic stage) เด็กเกิดความคิดจากการรับรู้ตามความเป็นจริง และความคิดจากจินตนาการด้วย
3. ขั้นใช้สัญลักษณ์และคิดรวบยอด (Symbolic stage) เด็กเริ่มเข้าใจเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พบเห็น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura

Bandura (1986) นักจิตวิทยาร่วมสมัย (An contemporary psychologist) ณ มหาวิทยาลัย แสตนฟอร์ด (Stanford university) Bandura กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้นเกิดจากพฤติกรรมบุคคลนั้นมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลนั้น (Person) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ (Learning through modeling) โดยผู้เรียนจะเลียนแบบจากตัวแบบ และการเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกตการณ์ตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ คำบอกเล่า และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจึงเกิดขึ้นได้ ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ ของการเลียนแบบของเด็ก ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการดึงดูดความสนใจ (Attentional process) กิจกรรมการเรียนรู้ที่เด็กได้สังเกตตัวแบบ และตัวแบบนั้นดึงดูดให้เด็กสนใจที่จะเลียนแบบ ควรเป็นพฤติกรรมง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ง่ายต่อการเอาใจใส่ของเด็กที่เกิดการเลียนแบบและเกิดการเรียนรู้

2. กระบวนการคงไว้ (Retention process) คือ กระบวนการบันทึกหรือเก็บเป็นความจำ การที่เด็กจะต้องมีความแม่นยำในการบันทึกสิ่งที่ได้เห็นหรือได้ยินเก็บเป็นความจำ ทั้งนี้เด็กดึงข้อมูลที่ได้จากตัวแบบออกมาใช้กระทำตามโอกาสที่เหมาะสม เด็กที่มีอายุมากกว่า จะเรียนรู้จากการสังเกตการณ์กระทำที่ฉลาดของบุคคลอื่น ๆ ได้มากกว่า โดยประมวลไว้ในลักษณะของภาพพจน์ (Imaginal coding) และในลักษณะของภาษา (Verbal coding) และเด็กโตขึ้น นำประสบการณ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงและต่อมาจะใช้การเรียนรู้มีเทคนิคที่นำมาช่วยเหลือความจำ คือ การท่องจำ การทบทวน หรือการฝึกหัด และการรวบรวมสิ่งที่เกี่ยวข้องกันในเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้เขาได้เก็บสะสมความรู้ไว้ในระดับซึ่งสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ

3. กระบวนการแสดงออก (Motor reproduction process) คือ การแสดงผลการเรียนรู้ด้วยการกระทำ คือ การที่เด็กเกิดผลสำเร็จในการเรียนรู้จากตัวแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความแม่นยำ เด็กจะต้องแสดงพฤติกรรมได้จากการเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวออกมา เป็นการกระทำออกมาในรูปของการใช้กล้ามเนื้อความรู้สึกร่วมกับการกระทำครั้งแรกไม่สมบูรณ์ ดังนั้น เด็กจำเป็นต้องลองทำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ได้ลักษณะพฤติกรรมที่ต้องการ แล้วเขาก็จะได้รับทราบผลของการกระทำจากประสบการณ์เหล่านั้น เพื่อนำมาแก้ไขพฤติกรรมที่ยังไม่เข้ารูปเข้ารอย สิ่งนี้จะทำให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง และสามารถควบคุมได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational process) คือ กระบวนการเสริมแรงให้กับเด็ก เพื่อแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ถูกต้อง โดยเด็กเกิดการเรียนรู้จากการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ตัวแบบที่จะมาจากบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่าบุคคลที่ไม่มีชื่อเสียง จากการเลียนแบบตัวแบบที่มาจากบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับเด็กมากกว่าจะเป็นเพศตรงข้ามกัน จากการเลียนแบบตัวแบบที่เป็นรางวัล เช่น เงิน ชื่อเสียง สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกลงโทษ มีแนวโน้มที่จะไม่ถูกนำมาเลียนแบบ และจากการที่เด็กได้รับอิทธิพลจากตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับเด็ก ได้แก่ อายุ หรือสถานภาพทางสังคม

แนวคิดของ Bandura เน้นพฤติกรรมใด ๆ ก็ตามสามารถปรับหรือเปลี่ยนแปลงได้ตามหลักการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นเด็ก มีการเรียนรู้พัฒนาการทางด้านสังคม โดยใช้การสังเกตตัวแบบที่เด็กเห็น เด็กมีระดับการเรียนรู้แล้ว เด็กจะมีทางเลือกใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อเก็บสะสมพฤติกรรมที่เป็นไปได้เอาไว้ และยังกว่านั้นตัวแปรจะช่วยให้เขาเลือกสถานการณ์ที่ดีที่สุดไว้ใช้ปฏิบัติต่อไป

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

Kohlberg (1958) จบปริญญาโทและเอกที่มหาวิทยาลัยชิคาโก (Chicago university) และเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดที่นี้เขาได้รับทุนทำวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการ

ทางจริยธรรม ซึ่งเขาได้ศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นผู้ใหญ่ เป็นการศึกษาแบบระยะยาว (Longitudinal study) และได้ตั้งทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ประกอบด้วย ขั้นตอนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น มีระดับความคิดทางจริยธรรม 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับเริ่มมีจริยธรรม (2-10 ปี) มีลักษณะทำตามคำสั่งที่กำหนดว่าดีหรือไม่ ส่วนใหญ่จะมองผลของการกระทำว่าได้รับความเจ็บปวด หรือความพึงพอใจ และจะทำตามกฎเกณฑ์ ที่มีผู้มีอำนาจเหนือตนกำหนดไว้เป็น

1.1 ขั้นที่ 1 เด็กจะเคารพกฎเกณฑ์เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

1.2 ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล เลือกทำแต่สิ่งที่น่าสนใจมาให้ตนเองเท่านั้น

การมองความสัมพันธ์ของคนยังแคบ มีลักษณะการแลกกัน ถือเกณฑ์กรรมสนองกรรมอย่าตีคนอื่น เพราะเขาจะตีเราตอบ

2. ระดับมีจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ มีลักษณะคล้ายตามประเพณีนิยม (10-16 ปี)

2.1 ขั้นที่ 3 เกณฑ์การตัดสินใจความถูกผิดอยู่ที่ผู้อื่นเห็นชอบการทำความดี คือ ทำสิ่งที่ทำให้ผู้อื่นพอใจ ช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อให้สังคมยอมรับ

2.2 ขั้นที่ 4 เกณฑ์การตัดสินความถูกผิดอยู่ที่ความเป็นระเบียบของสังคม และการกระทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม ทำตามหน้าที่ของตน รักษากฎเกณฑ์

3. ระดับมีจริยธรรมของตนเอง มีลักษณะพยายามกำหนดหลักการทางจริยธรรม ที่ต่างไปจากกฎเกณฑ์ของสังคม (16 ปี ขึ้นไป)

3.1 ขั้นที่ 5 คิดถึงกฎที่จะเป็นประโยชน์สังคม คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล ยอมรับกฎเกณฑ์ส่วนรวม

3.2 ขั้นที่ 6 คำนึงถึงหลักจริยธรรมตัดสินความถูกผิดจากจริยธรรมที่ตนยึดถือ จากสามัญสำนึกของตนเองจากเหตุผล คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ไม่คล้อยตามสังคม

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget

Piaget (1969) นักจิตวิทยาชาวสวิสที่เป็นที่รู้จักในฐานะผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีพัฒนาการ ทางด้านสติปัญญา หนังสือและบทความทั้งหมดซึ่งเป็นผลงานของเขาเกี่ยวข้องกับ ความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นถึงความสำคัญของ ความเป็นมนุษย์ อยู่ที่มนุษย์มีความสามารถในการสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏอยู่ในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการ ที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสิ่งแวดล้อม 2 ลักษณะ คือ เด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมโดยซึมซับประสบการณ์ (Assimilation)

และการปรับโครงสร้างสติปัญญา (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุล ในโครงสร้างความคิด ความเข้าใจ (Equilibration) ทั้งนี้ Piaget ได้แบ่งลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาไว้ 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensorimotor stage) พัฒนาการระยะนี้อยู่ในช่วง 2 ปี แรกหลังเกิด ขั้นนี้เป็นขั้นของการเรียนรู้จากประสาทสัมผัส ในขั้นนี้พัฒนาการจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา มีการจัดระเบียบการกระทำ มีการคิดก่อนที่จะทำ การกระทำจะทำงานอย่างมีจุดมุ่งหมายด้วยความอยากรู้อยากเห็น และเด็กยังสามารถเลียนแบบ โดยไม่จำเป็นต้องมีตัวแบบให้เห็นในขณะนั้นได้ ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการ ด้านความจำที่เพิ่มมากขึ้นในช่วง 18-24 เดือน

2. ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational stage) ขั้นนี้จะอยู่ในช่วง 2-7 ปี ในระยะ 2-4 ปี เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีขีดจำกัดในการรับรู้ สามารถเข้าใจได้เพียงมิติเดียว ในระยะ 5-6 ปี เด็กจะเข้าใจขั้น Intuitive thought ระยะนี้เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการคิด ที่ขึ้นอยู่กับรับรู้กับการคิดอย่างมีเหตุผลตามความจริง ซึ่งเด็กจะก้าวออกจากการรับรู้เพียงมิติเดียวไปสู่การรับรู้ได้ในหลาย ๆ มิติ ในเวลาเดียวกันมากขึ้น และจะก้าวไปสู่การคิดอย่างมีเหตุผล โดยไม่ยึดอยู่กับการรับรู้เท่านั้น เด็กจะเริ่มมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวดีขึ้น แต่ยังคงคิดและตัดสินผลของการกระทำต่าง ๆ จากสิ่งที่เห็นภายนอก

3. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (Concrete operational stage) ขั้นนี้ เริ่มจากอายุ 7-11 ปี เด็กจะมีความสามารถคิดเหตุผลและผลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ยึดอยู่เฉพาะการรับรู้เหมือนขั้นก่อน ๆ ในขั้นนี้เด็กจะสามารถคิดย้อนกลับ (Reversibility) สามารถเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ (Conservation) สามารถจัดกลุ่มหรือประเภทของสิ่งของ (Classification) และสามารถจัดเรียงลำดับของสิ่งต่าง ๆ (Seriation) ได้ เด็กในขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมจะพัฒนาจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่ความสามารถที่จะเข้าใจแนวคิดของสังกมรอบตัว และสามารถเข้าใจว่าผู้อื่นคิดอย่างไรมากขึ้น แม้ว่าการคิดของเด็กวัยนี้จะพัฒนาไปมากแต่การคิดของเด็กยังต้องอาศัยพื้นฐานของการสัมผัสหรือสิ่งที่เป็นรูปธรรม เด็กยังไม่สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมที่ซับซ้อนได้เหมือนผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ตอนปลายของขั้นนี้เด็กจะเริ่มเข้าใจสาเหตุของเหตุการณ์รอบตัวพร้อมจะแก้ปัญหา ไม่เพียงแต่สิ่งที่สัมผัสได้หรือเป็นรูปธรรมเท่านั้นแต่เด็กจะเริ่มสามารถแก้ปัญหาโดยอาศัยการตั้งสมมติฐานและอาศัยหลักของความสัมพันธ์ของปัญหานั้น ๆ บ้างแล้ว

4. ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal operational stage) ตั้งแต่อายุ 11 ปี จนถึงวัยรุ่นใหญ่เป็นช่วงที่เด็กจะสามารถคิดไม่เพียงแต่ในสิ่งที่เห็นหรือได้ยิน โดยตรงเหมือนระยะก่อน ๆ อีกต่อไป แต่จะสามารถจินตนาการเงื่อนไขของปัญหาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต โดยพัฒนา

สมมติฐานอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งก็หมายถึงว่า ในระยะนี้ เด็กจะมีความสามารถคิดหาเหตุผลเหมือนผู้ใหญ่แน่นอน

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของGardner

Gardner (1999) เป็นนักจิตวิทยา (Psychologist) และผู้เชี่ยวชาญทางด้านสติปัญญา (Intelligence expert) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของสติปัญญา (Theory of Multiple Intelligence: MI) โดยใช้หลักการวิวัฒนาการทางชีววิทยา (Biological evolution) จำแนกความสามารถหรือสติปัญญาของคนเอาไว้ 7 ประเภท และต่อมาเขาเพิ่มอีก 1 ประเภท เรียกว่า สติปัญญาด้านรักธรรมชาติ (Naturalistic) ต่อมาเพิ่มอีก 1 ประเภท คือ สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential intelligence) รวมทั้งหมด 9 ด้าน ซึ่งการ์ดเนอร์เชื่อว่าสมองของมนุษย์ได้แบ่งเป็นส่วน ๆ แต่ละส่วนได้กำหนดความสามารถที่ค้นหาและแก้ปัญหาที่เรียกว่า “ปัญญา” ซึ่งมีหลาย ๆ อย่างถือกำเนิดมาจากสมองเฉพาะส่วนแตกต่างกัน ซึ่งสติปัญญา 9 ด้าน ได้แก่

1. สติปัญญาด้านภาษา (Linguistic intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสูง อาทิ นักเล่านิทาน นักพูด (ปฐกถา) ความสามารถที่ใช้ภาษาในการหวานล้อม การอธิบาย กวีนักเขียนนวนิยาย นักเขียนบทละครบรรณาธิการ นักหนังสือพิมพ์ นักจิตวิทยา
2. สติปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical/ mathematical intelligence) หมายถึง กลุ่มผู้ที่มีความสามารถสูงในการใช้ตัวเลข อาทิ นักบัญชี นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ กลุ่มผู้ให้เหตุผลที่ดี อาทิ นักวิทยาศาสตร์ นักตรรกศาสตร์ นักจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่มผู้ที่มีความไวในการเห็นความสัมพันธ์แบบแผนตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดที่เป็นเหตุผล (Cause-effect) และการคิดคาดการณ์ (If-then) วิธีการใช้ในการคิด ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุป การคิดคำนวณ การตั้งสมมติฐาน
3. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual spatial intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถมองเห็นภาพของทิศทางแผนที่ที่กว้างไกล อาทิ นายพรานป่า ผู้นำทาง พวกเดินทางไกล รวมถึงผู้ที่มีความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ มองเห็นแสดงออกเป็นภาพรูปร่างในการจัดการกับพื้นที่ เนื้อที่การใช้สี เส้น พื้นผิว รูปร่าง อาทิ สถาปนิก มัณฑนากร นักประดิษฐ์ ศิลปินต่าง ๆ
4. สติปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily kinesthetic intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้ร่างกายของตนเองแสดงออกทางความคิด ความรู้สึก อาทิ นักแสดง ละคร ภาพยนตร์นักแสดงทำใบ้ นักกีฬา นักฟ้อนรำทำเพลง และผู้ที่มีความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น นักปั้น ช่างแกะสลัก รวมถึงความสามารถทักษะทางกาย เช่น ความคล่องแคล่ว ความแข็งแรง ความรวดเร็ว ความยืดหยุ่น ความประณีต และความไวทางประสาทสัมผัส

5. สติปัญญาด้านดนตรี (Musical/ rhythmic intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถทางด้านดนตรี ได้แก่ นักแต่งเพลง นักดนตรี นักวิจารณ์ดนตรี รวมถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนองเสียง ตลอดจนความสามารถในการเข้าและวิเคราะห์ดนตรี

6. สติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ (Intrapersonal intelligence) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้รวมถึงความสามารถในการสังเกต น้ำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถสูงในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์ และสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เช่น สามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติงาน

7. สติปัญญาด้านตน หรือการเข้าใจตนเอง (Interpersonal intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการรู้จักตนเอง และสามารถประพฤติปฏิบัติตนได้จากความรู้สึกตนนี้ ความสามารถในการรู้จักตัวตน อาทิ การรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็งในเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ความคิด ความปรารถนาของตนเอง มีความสามารถในการฝึกฝนตนเอง และเข้าใจตนเอง

8. สติปัญญาด้านการรักธรรมชาติ (Naturalistic intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เข้าใจความสำคัญของตนเองกับสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงความสามารถของคนที่จะมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ธรรมชาติ เข้าใจถึงพัฒนาการของมนุษย์และการดำรงชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจและจำแนกความเหมือนกันของสิ่งของ เข้าใจการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงของสาร

9. สติปัญญาด้านการดำรงชีวิต (Existential intelligence) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการไตร่ตรอง คำนึง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ เข้าใจการกำหนดของชีวิต และความรู้เหตุผลของการดำรงชีวิตอยู่ในโลก

สรุปได้ว่า จากทฤษฎีทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้เห็นว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างไรและจัดอย่างไรจึงจะถูกต้องเหมาะสม ที่จะทำให้เด็กปฐมวัยพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ หรือลองคิดหรือเลือกดูก็ได้ว่าอยากให้ลูกหลาน ของเราเป็นเด็กและเติบโตเป็นผู้ใหญ่แบบไหน ระหว่าง เด็กที่มีความสุขในการเรียนหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นใจรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคม รู้จักคิด รู้จักพูด รู้จักแก้ปัญหา รู้จักค้นหาคำตอบหรือมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สังคมและสติปัญญา พร้อมที่จะเรียนในระดับสูงขึ้นอย่างมีคุณภาพและศักยภาพ

แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนจึงได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดการศึกษา มาตรา 8 ข้อ 2 มาตรา 9 ข้อ 6 มาตรา 24 ข้อ 6 และมาตรา 29 (กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 4-9) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันอื่น ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

Arnstien (1969, p. 216) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรมนั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

Cohen and Uphoff (1981, p. 6) การมีส่วนร่วม หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

United Nations (1981, p. 5) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคม และการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

Davis & Newstrom (1989, p. 232) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคน ที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จ ซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่ม หรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility)

Gustavo (1992, p. 2) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมากความหมายของการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

สมยศ อัมพันธ์ (2550, หน้า 43) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการ เพื่อให้ผลนำไปสู่เป้าหมายวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ (2550, หน้า 10) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รุ่งทิพย์ ตั้งพาณิชย์ (2551, หน้า 11) การมีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หรือบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรเกิดความรู้สึกผูกพันเป็นการสร้างคุณภาพความเชื่อถือขององค์กรและความมั่นใจให้ประชาชนหรือบุคคลผู้มีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชนและโรงเรียน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, หน้า 17) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

มธรรดา ศรีรัตน์ (2554, หน้า 14) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผนปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดจากการบริหารงานในองค์กร

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขนำมาพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชน และพัฒนางานในกลุ่มให้มีคุณภาพ โปร่งใสเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

จุดสำคัญในการพัฒนาด้านต่าง ๆ นั้น จะเกิดความสมบูรณ์ได้ก็ต่ออาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้น เพื่อที่จะพัฒนาจะได้เกิดผลตรงตามความต้องการของชุมชนนั้นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

Berger (1995, pp. 255-261) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนว่า โรงเรียนไม่สามารถแยกเด็กออกจากครอบครัวได้ เพราะว่าเด็กได้ถูกหล่อหลอมทางวัฒนธรรมและสังคมจากครอบครัว ความรู้สึก ความอ่อนแอ ความเข้มแข็งที่เด็กได้รับมาจากบ้านย่อมไปใช้ที่โรงเรียน ดังนั้น ถ้าบ้านและโรงเรียนถูกเชื่อมโยงโดยผ่านเด็กเป็นสื่อกลาง

การร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียนย่อมจะมีความชัดเจนขึ้น ซึ่งจะทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ การร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะก้าวไปข้างหน้าด้วยกัน และจะมีผลต่อการประสบความสำเร็จทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไปด้วย

สนธยา พลศรี (2550, หน้า 30-31) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้หลายประการดังนี้

1. เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนมีโอกาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ
2. สอดคล้องกับปรัชญา แนวความคิด และหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน
3. เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนและท้องถิ่น
4. นำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน
5. ทำให้ดำเนินการพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและชุมชน
6. เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล กลุ่มและองค์กรในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ
7. เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับร่วมกันภายในกลุ่ม ไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน
8. ทำให้เกิดความรัก ห่วงเห่น รับผิดชอบ และเป็นเจ้าของชุมชน
9. เป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

10. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพราะเป็นการพัฒนาคนในชุมชน โดยคนในชุมชน และเพื่อคนในชุมชนอย่างแท้จริง รัฐบาลเป็นเพียงผู้สนับสนุนในบางส่วนนั้น

วีระชัย คำล้าน (2550, หน้า 8) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. ร่วมเป็นประธาน/กรรมการ
2. ร่วมแสดงความคิดเห็น
3. ร่วมประชุม
4. ร่วมใช้แรงงาน/ ร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์

จินตวีร์ เกษมสุข (2554, หน้า 4) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับชุมชน หรือระดับประเทศนั้น ถือเป็นกระบวนการที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

ในการกำหนดทิศทางของการพัฒนา วางแผน โครงการพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้สึก
ความเป็นเจ้าของและยินยอมปฏิบัติตามได้อย่างสมัครใจ และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การพัฒนา
เป็นไปในแนวทางที่สนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีทั้งระหว่าง
ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง และระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา
อีกด้วย นอกเหนือจากนี้ยังสามารถเอื้อประโยชน์แก่ผู้ปกครองทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมตามที่ได้
กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเสริมสร้างความเข้าใจ เพิ่มพูน
ความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้กับตัวผู้ปกครองเอง

ลักษณะการมีส่วนร่วม

มณฑล จันทน์แจ่มใส (2551) กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม
ของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอดทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผน
โครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจน
วัสดุอุปกรณ์ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

Huntington & Nelson (1975) กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณา
จากกิจกรรมและการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไปในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐาน
เบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น
จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น
หรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม โดย Huntington & Nelson ได้มีหลักในการพิจารณาถึง
ลักษณะการมีส่วนร่วมดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น
ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ
การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้นว่าสามารถกระทำได้เพียงใด
2. ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายการบังคับบัญชา ดังนั้น
การมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก

2.1 ในแนวราบ ทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง ดังนั้นการมีส่วนร่วม
ในแนวราบจึงเป็นไปอย่างหลวม ๆ ไม่จริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน

2.2 ในแนวตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้าลูกน้อง
มีฝ่ายแผนกต่าง ๆ ลดหลั่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบตามลำดับชั้น การแสวงหา
ผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นจะได้รับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

2.3 การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวตั้งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกัน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตามสถานภาพของแนวราบ และแนวตั้ง

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไว้ใน เอกสารประกอบการสอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเมืองและชนบท โดยได้ข้อสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการ โครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใ้เวทีสาธารณะ ในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical meeting)

4. การประชาพิจารณ์ (Public hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และช่วยของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีลักษณะที่และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเองอันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเอง

ควรจะได้รับ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่มองค์กรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในระดับกิจกรรม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร การปรึกษาหารือ การประชุมรับฟังความคิดเห็น การประชาพิจารณ์ การลงประชามติ และการมีส่วนร่วมในระดับการบริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้กลไกทางกฎหมาย ในประเด็นการมีส่วนร่วม ในระดับการบริหารนี้ยังจะต้องพิจารณาจากในแนวราบทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่งและในแนวคิดเป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา

กระบวนการและขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยการร่วมกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา การจัดทำรัฐธรรมนูญโรงเรียน การร่วมดำเนินการ โดยการสนับสนุนให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา การร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการได้ให้กระบวนการและขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

Fornaroff (1980) กล่าวว่ากระบวนการมีส่วนร่วมนั้นประกอบด้วยดังนี้

1. การวางแผน ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล
2. การดำเนินงาน
3. การใช้บริการจากโครงการ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

Cohen & Uphoff (1986) ได้จำแนกชนิดของการมีส่วนร่วมเอาไว้ 4 ประเภท ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการตัดสินใจ (Decision making)

ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องที่ต้องดำเนินไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการ (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่

โครงการได้บ้าง และจำทำประโยชน์ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน และงบประมาณ และการขอความช่วยเหลือ

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับผลประโยชน์ อันเกิดจากโครงการนั้น ๆ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาการกระจายผลประโยชน์ทางบวก และผลที่เกิดขึ้นทางลบ ที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคมด้วย

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผลโครงการ (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งที่สำคัญที่ต้องสังเกต คือ ความคิดเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ในกลุ่มต่าง ๆ ได้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมประมวลได้เป็น 3 ส่วนคือ

1. ส่วนของการวางแผนพัฒนา จะเริ่มต้นตั้งแต่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหา ปัญหา และสาเหตุของปัญหา การกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา และพัฒนา การศึกษาชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน จัดลำดับความสำคัญของ ความต้องการนั้น ๆ ตลอดจนการกำหนดพิธีการ แนวทางการดำเนินงาน กำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่จะนำไปสนับสนุนการจัดและพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ

2. ส่วนของการจัดและดำเนินการตามแผนงานโครงการ เป็นส่วนที่ประชาชนเข้าทำ ประโยชน์ในโครงการ โดยการร่วมมือช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือ โดยการบริหารและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

3. ส่วนของการประเมินผลโครงการ เป็นส่วนที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ว่าโครงการพัฒนาที่ดำเนินการนั้น บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลนี้ อาจเป็นการประเมินความก้าวหน้าหรือผลสรุปรวมทั้งโครงการ

สุภมาศ การะเกตุ (2553, หน้า 34) ได้แบ่งขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของกลุ่มชนและชุมชน
2. การกำหนดแนวทางดำเนินงานให้บรรลุผลในการแก้ปัญหาหรือบรรลุเป้าหมาย
3. การระดมทรัพยากรทั้งในและนอกชุมชน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามผล

จากแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ทรรศนะไว้ในเบื้องต้น ที่กล่าวมา มีความหลากหลายในประเด็นมากพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม หากนำมาประมวล

ให้เป็นลักษณะที่เป็นระบบตามแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) จะเห็นว่า มีความเป็นระบบในเรื่องของประเด็นสำคัญ โดยเขาได้มีการนำเอากระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการทั้งหลายมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และได้จำแนก รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น ได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงาน และการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

สรุปได้ว่า กระบวนการและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการประหุมเชิงปฏิบัติการของผู้แทนกลุ่มหลายประเภท หลายระดับ ซึ่งต่างก็มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น มาร่วมกันทำงานโดยนำประสบการณ์ของแต่ละคนมาสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันและได้แผนหรือแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้การมีส่วนร่วมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

Ubben & Hughes, (1992 อ้างถึงใน วัลภา พรหมฤทธิ์, 2550, หน้า 23) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องทำงานใกล้ชิดกับพ่อแม่ผู้ปกครองและควรเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะ 2 ทาง

2. สัมพันธภาพที่เหมาะสมจะต้องคำนึงถึงคน 4 กลุ่ม คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู ชุมชน และนักเรียน ครูควรหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดวิกฤตหรือความขัดแย้งโดยไม่จำเป็น

3. ครูต้องสนใจนักเรียน เพราะนักเรียนจะกลายเป็นสื่อสาระสำคัญ นำเรื่องราวของโรงเรียนไปบอกพ่อแม่ผู้ปกครอง

4. การสร้างสัมพันธภาพกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ควรให้เกิดความสม่ำเสมอในระดับ นโยบาย และให้เกิดการปฏิบัติที่ดีและเป็นจริง

5. นักวิชาการหรือนักการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ควรผูกขาดหรือแทรกแซงความคิดและควรเคารพ “หุ้นส่วน” ทุกฝ่าย

6. การสร้างความสัมพันธ์ควรพัฒนาจากระดับส่วนตัวไปสู่ระดับกลุ่มและสาธารณะให้กว้างขวางขึ้น

7. การจัดกิจกรรมใด ๆ ควรวางกฎที่ยึดหยุ่นต่อการระดมความร่วมมือของบ้านและชุมชน เน้นการกระจายทรัพยากรของชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา

ชมเชย พงษ์เจริญ (2542, อ้างถึงใน จิรนนท์ อังกาสี, 2551, หน้า 67) ได้เสนอแนะแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนดังนี้

1. โรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองนักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของทางโรงเรียนให้มากขึ้น โดยการประชุมสัมมนาหรือจัดงานชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวของโรงเรียน ทำให้เกิดความร่วมมือขึ้น

2. โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนอย่างทั่วถึง มีวิธีการอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

3. โรงเรียนและผู้ปกครองควรมีโอกาสพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และทางโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีโอกาส เข้าเยี่ยมชมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนให้มากที่สุด

4. โรงเรียนควรจัดทำเอกสารคู่มือสำหรับผู้ปกครองขึ้น เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองได้ทราบรายละเอียด ข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน จะช่วยให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสรับรู้และเห็นความสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้ทางโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเอาใจใส่ดูแลให้นักเรียนได้ ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 88-90) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระมัดระวัง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ คือ

- 2.1 สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน
- 2.2 ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ
- 2.3 ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่วางเฉย ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ
- 2.4 ต้องหมั่นสร้างและปรุงแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน
- 2.5 อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา
- 2.6 หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม
- 2.7 ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศสมิทธิภาพ
- 2.8 พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย

เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา

2.9 หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ

2.10 สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของชุมชนในการที่ส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา

3.2 การกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

3.3 การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา

3.4 การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา

3.5 การตรวจสอบการจัดการศึกษา

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

4.1 สำรวจความต้องการ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

4.2 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

4.3 การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ

4.4 กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

4.5 การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติการสรุปผลการมีส่วนร่วม

เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อกุแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญา กับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียนรวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

Epstein and others (1997, pp. 71-78) และ Epstein (1995, pp. 701-712) ได้เสนอทฤษฎีเพื่ออธิบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล (Overlapping spheres of influence theory) โดยมีแนวคิดหลักดังนี้ คือ หากมุมมองของนักศึกษามองเด็กว่าเป็น “นักเรียน” นักศึกษานั้นก็จะมองครอบครัวแยกต่างหากจากโรงเรียน นั่นคือ ครอบครัวก็จะถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่ไปตามลำพังและทิ้งหน้าที่การจัดการศึกษาของเด็กไว้ให้โรงเรียน แต่หากนักศึกษามีมุมมองว่านักเรียนเป็น “เด็ก” ซึ่งนักศึกษานั้นก็จะมองทั้งครอบครัวและชุมชนเป็นเสมือนหุ้นส่วน (Partners) กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็ก ความเป็นหุ้นส่วนจะตระหนักถึงการแบ่งปันความสนใจ ความรับผิดชอบเพื่อเด็ก และจะทำงานร่วมกันริเริ่ม โครงการที่ดีกว่าเดิม และ โอกาสต่าง ๆ เพื่อเด็กและความสำเร็จของความเป็นหุ้นส่วนกันนี้ก็คือ “การดูแล (Care) เด็ก” ซึ่งเป็นแนวคิดหลักพื้นฐาน

เมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาถึงขนาดเป็นหุ้นส่วนกับโรงเรียน แล้วผู้บริหาร โรงเรียนและครูจะริเริ่มบรรยากาศ “โรงเรียนเสมือนครอบครัว” มากขึ้น ๆ โรงเรียนเสมือนครอบครัวจะต้อนรับทุก ๆ ครอบครัว โรงเรียนเสมือนครอบครัวจะกระตุ้นเตือนความเป็นปัจเจกบุคคลของเด็กแต่ละคน และทำให้เด็กแต่ละคนรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนพิเศษ ในทำนองเดียวกัน ความเป็นหุ้นส่วนนี้ ผู้ปกครองก็จะริเริ่มบรรยากาศ “ครอบครัวเสมือนโรงเรียน” (School-like family) ครอบครัวเสมือนโรงเรียนจะกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนตระหนักว่าคุณเป็นนักเรียน ครอบครัวจะเสริมแรงความสำคัญของโรงเรียน การบ้าน และกิจกรรม ซึ่งสร้างทักษะความรู้สึกสำเร็จให้เด็ก ชุมชนรวมถึงกลุ่มของผู้ปกครองจะทำงานร่วมกัน ริเริ่ม โอกาสการเรียนรู้เสมือนโรงเรียน เหตุการณ์โครงการ ซึ่งเสริมแรงกระตุ้นเตือนให้รางวัลนักเรียนที่พัฒนาก้าวหน้าด้วยดี มีความคิดริเริ่ม เสียสละ ทำดี ชุมชนก็จะริเริ่มบรรยากาศ “ชุมชนเสมือนครอบครัว” (Family-like community) จัดตั้งบริการเหตุการณ์เพื่อสนับสนุนเด็ก ครอบครัวก็จะมีจิตใจให้ชุมชน นักเรียนจะช่วยเพื่อนบ้านของเขาและครอบครัวอื่น ๆ แนวคิดโรงเรียนชุมชนก็จะเกิดขึ้น เกิดโครงการบริการ

เพื่อเด็ก ผู้ปกครอง และคนอื่น ๆ ตลอดเวลา ทั้งก่อนระหว่างและหลังจากเวลาทำการปกติของโรงเรียน โรงเรียนและชุมชนก็จะพูดคุยถึงโครงการและบริการที่เป็นมิตรกับครอบครัว (Family friendly) เมื่อแนวคิดทั้งหมดนี้รวมเข้าด้วยกัน ก็จะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Communities) หรือ ชุมชนแห่งความดูแล (Care communities) คำต่าง ๆ เหล่านี้ ประกอบกันขึ้นเป็นทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล Epstein and others (1997, p. 3) และ Epstein (1995, p. 702) ได้เสนอทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลว่าประกอบด้วย 2 โครงสร้าง ดังนี้

1. โครงสร้างภายนอก (External structure) แสดงถึง 3 บริบทที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ขอบเขตที่ทับซ้อนนี้ชี้ให้เห็นว่า ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน แบ่งปันความรับผิดชอบกันเพื่อเด็ก ความหลากหลายในแนวทางปฏิบัติ ปรัชญาประวัติศาสตร์ ฯลฯ ทำให้เกิดการทับซ้อนกันมากหรือน้อย การเชื่อมโยงกันของ 3 บริบทนี้ มากหรือน้อย การปฏิบัติและการทับซ้อนกันนี้เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2. โครงสร้างภายใน (Internal structure) แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ว่าจะเกิดกับเมื่อบุคคลในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สื่อสารหรือทำงานร่วมกันโดยเด็กเป็นศูนย์กลางและผู้กระทำปฏิสัมพันธ์นี้ ความเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของบ้าน โรงเรียน และชุมชนอาจจะอยู่ในระดับสถาบัน เช่น ครอบครัว กลุ่มเด็ก นักการศึกษา และชุมชน หรือในระดับปัจเจกบุคคล เช่น ครู ผู้ปกครอง เด็ก หน่วยงานของชุมชนหรือกลุ่มเล็ก ๆ

กระบวนการในการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนของ Epstein (1995, pp.701-705) นั้น มีอยู่ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเลี้ยงดูเด็ก (Parenting)

การเลี้ยงดูเด็กจะส่งเสริมคุณภาพของเด็กได้ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมภาระหน้าที่พื้นฐานของผู้ปกครองที่จะต้องจัดการให้กับเด็ก ควรรวมถึง การจัดหาที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย อาหารที่มีคุณภาพ และความปลอดภัยให้แก่เด็ก นอกจากนั้น ผู้ปกครองควรจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านสำหรับการเรียนรู้ให้แก่เด็กในทุกระดับชั้นซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายของการเลี้ยงดูเด็ก ไว้ดังนี้

Green (1964, p. 127) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การอบรมให้รู้ระเบียบสังคม เป็นกระบวนการที่เด็กจะได้รับวัฒนธรรม และสร้างบุคลิกภาพกับความเป็นตัวของตัวเอง

Craig (1979, p. 91) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้การพัฒนาทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของงานในสังคมนั้น ๆ ด้วย

Epstein (1997, p. 704) กล่าวว่า อบรมเลี้ยงดู หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) และทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติดังนี้

1. แนะนำการจัดสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละวัย และชั้นเรียน
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ทัศนศึกษา หรือสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่เหมาะสมกับวัยและชั้นเรียน
3. จัดโปรแกรมการศึกษาต่อหรือแนะนำโปรแกรมการศึกษาต่อ หรือการฝึกอบรมต่าง ๆ ให้ผู้ปกครอง
4. จัดโปรแกรมสนับสนุนช่วยเหลือครอบครัวในด้านสุขภาพอนามัย อาหารที่มีประโยชน์และการบริการอื่น ๆ
5. เยี่ยมบ้านนักเรียน โดยเฉพาะเมื่อเด็กจะเลื่อนชั้น จัดการพบปะในละแวกบ้าน เพื่อให้ครอบครัวมีความเข้าใจสถานศึกษาและสถานศึกษาเข้าใจผู้ปกครองมากขึ้น

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นการดูแลด้วยความรัก เอาใจใส่ รวมไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม วางตนตามบทบาทที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ระเบียบทางสังคมเป็นผู้มีมารยาทดีและสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็กเพื่อเด็กสามารถเรียนรู้ได้ตามวัยและระดับชั้นของสถานศึกษาได้

2. ด้านการสื่อสาร (Communicating)

ปัจจุบันเป็นสังคมยุคข่าวสารข้อมูลและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนเป็น 2 แนว คือ การสื่อสารจากโรงเรียนไปสู่บ้าน และการสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการพัฒนาเด็ก ซึ่งเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้การศึกษาพัฒนาขึ้น โดยไม่จำกัดอยู่แค่ห้องเรียน ทุกคนจะต้องมีโอกาสได้เรียนรู้ในทุกเรื่อง ทุกเวลา สารสนเทศเป็นพลังงานอำนาจที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และนับวันจะเพิ่มเป็นความจำเป็นมากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาอาชีพ และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ช่วยเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าและทันสมัยให้แก่สภาพสังคม ในปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 85) ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายของการสื่อสารไว้ดังนี้

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551, หน้า 4) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การสื่อสาร หมายถึง การสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน โดยเป็นกระบวนการถ่ายทอดสารระหว่างมนุษย์และใช้ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อกันด้วยวิธีการต่าง ๆ อันส่งผลให้ฝ่ายผู้ส่งสารและผู้รับสารเกิดความเข้าใจได้ตรงกัน

วิเศษ ชาญประโคน (2551, หน้า 14) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การติดต่อกันของบุคคล เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิด โดยอาศัยสื่อทั้งการพูด การเขียน ภาษาท่าทาง และวัตถุ ให้เกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน

สุวิทย์ ขวานอก และคณะ (2551, หน้า 14) กล่าวว่า การสื่อสาร หมายถึง การที่มนุษย์ถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์ของตนไปยังบุคคลอื่น และการรับความรู้ความคิดจากบุคคลอื่น มาปรับพฤติกรรมของตนเองโดยกระบวนการของการสื่อสาร

Epstein (1995, p. 704) ได้เสนอตัวอย่างกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในการติดต่อสื่อสารเพื่อนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ประชุมกับผู้ปกครองแต่ละคนและทุกคนอย่างน้อยปีละครั้ง และมีการติดตามผลความคืบหน้าด้วย
2. ส่งแฟ้มผลงานนักเรียนกลับบ้านทุกสัปดาห์หรือทุกเดือน เพื่อครอบครัวจะได้รับรู้ ทบทวน และเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ผู้ปกครอง นักเรียน รับสมุดรายงานผลการเรียนและร่วมประชุมว่าจะทำอย่างไร เพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น
4. จัดตารางเวลาและส่งข่าวสาร ข้อเขียนเตือนความจำ โทรศัพท์ ส่งจดหมายแจ้ง และการสื่อสารด้วยวิธีอื่น ๆ
5. ให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเลือกสถานศึกษา หรือวิชาเรียน โปรแกรมและกิจกรรมในสถานศึกษา
6. ให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบาย โปรแกรม การดำเนินการพัฒนาและการดำเนินการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนความหมายโดยอาศัยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เข้าใจกันโดยทั่วไป เป็นสื่อกลางที่บุคคลสร้างความหมายร่วมกัน เพื่อแสดงความคิด ข้อเท็จจริงและเจตคติให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

3. ด้านอาสาสมัคร (Volunteering)

การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครสละเวลาและนำความเชี่ยวชาญหรือความสามารถเข้ามาช่วยในกิจกรรมและช่วยหารายได้ให้แก่สถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการหาสมาชิก

หรืออาสาสมัครจัดระบบการช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายของอาสาสมัคร ไว้ดังนี้

นันทรัตน์ ปรีวัทธิธรรม (2552, หน้า 20) กล่าวว่า อาสาสมัคร หมายถึง พฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความตั้งใจ มีการวางแผนที่จะอาสาช่วยเหลือภายใต้การจัดการขององค์กร

กฤษดา ทัพวงษ์ (2552, หน้า 26) กล่าวว่า อาสาสมัคร หมายถึง การที่บุคคลอุทิศกำลังกายกำลังใจ เวลา สติปัญญา และเงินทองในการเข้าร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีคาดหวังผลตอบแทนที่เป็นเงิน

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 26-27) ได้เสนอกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเป็นอาสาสมัครจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลกับสถานศึกษาถึงความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของตนเอง เพื่อเข้ามาทำกิจกรรมการศึกษาร่วมกับผู้ปฏิบัติการสอนและสถานศึกษา

2. ให้ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับห้องเรียนแก่นักเรียน

ตามความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของตน

4. จัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมผู้ปกครอง เพื่อเป็นพลังและเครือข่ายผลักดันการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา

5. สร้างและขยายเครือข่าย พ่อแม่ ผู้ปกครองรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา

Epstein (1997, p. 705) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติจัดกิจกรรมในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอาสาสมัคร ดังนี้

1. จัดโปรแกรมอาสาสมัครในสถานศึกษาและห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองอื่น ๆ

2. จัดให้มีห้องผู้ปกครองหรือครอบครัว สำหรับการทำงานอาสาสมัคร การประชุม และสื่อสำหรับครอบครัว

3. ส่งหนังสือหรือไปรษณียบัตร ตำรวจความสามารถ ความเชี่ยวชาญ เวลา และสถานที่อยู่ของอาสาสมัคร

4. จัดทำรายชื่อผู้ปกครอง หมายเลขโทรศัพท์ หรือ โครงสร้างอื่น ๆ เพื่อให้ครอบครัวทุกครอบครัวสามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้

5. จัดให้ผู้ปกครองได้ร่วมตรวจตราหรือร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะช่วยดูแลความปลอดภัย และการดำเนินงาน โปรแกรมต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม และช่วยงาน โรงเรียนเป็นการลดภาระของครูได้บ้าง แต่ขึ้นกับการจัดเวลาให้เหมาะสมด้วย การมีอาสาสมัครทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับเวลาที่ต้องการ Daniel & Rayna (1996, pp. 142-143) ซึ่งทำให้เกิดผลดีดังนี้

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับครูและผู้บริหาร
2. การมีอาสาสมัครทำให้ดูแลเด็กได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ทักษะในการเรียนรู้ดีขึ้น เด็กจะมีการพัฒนาอารมณ์ สังคมและพฤติกรรมที่เหมาะสมได้มากขึ้น
3. เด็กจะมีพัฒนาการด้านการสื่อสารกับผู้ใหญ่มากขึ้น เกิดทักษะในการสื่อสารในการใช้ภาษา และมีความไว้วางใจต่อบุคคลภายนอก
4. ครูและโรงเรียนได้พบแนวทาง กิจกรรมที่หลากหลาย โดยได้แนวคิดใหม่ ๆ มาจากผู้ปกครอง
5. เป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและความรับผิดชอบร่วมกันที่จะดูแลเด็ก

สรุปได้ว่า กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจะมีอาสาสมัครเข้ามาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ อาสาสมัครเป็นครูสอนวิชาศิลปะ โภชนาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home)

การที่ผู้ปกครองช่วยเด็ก ๆ ในการทำการบ้าน และตั้งเป้าหมายทางการศึกษาให้แก่เด็ก โรงเรียนจึงควรจัดการให้ข้อมูล และความคิดเห็นแก่ครอบครัวว่าจะช่วยนักเรียนที่บ้าน ทั้งทางด้านกรบ้านของเด็ก และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร รวมถึงช่วยให้เด็กสามารถตัดสินใจและวางแผนด้านการเรียนการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายการเรียนรู้ที่บ้าน ไว้ดังนี้

Epstein (1995, pp. 701-705 อ้างถึงใน ชีระ รุญเจริญ, 2545, หน้า 30) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

อาภา ภมรบุตร (2545, หน้า 77) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง กระบวนการที่เด็กจะเรียนรู้จากครอบครัว ในขณะที่คนส่วนมากให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับสถานศึกษาเป็นอย่างมาก แต่จากการศึกษาวิเคราะห์เรื่อง การใช้เวลาของผู้เรียนพบว่า เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านกับครอบครัว เด็กจะมีโอกาสเรียนรู้ในห้องเรียนเพียงร้อยละ 19 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นจะเห็นว่า เด็กสามารถเรียนรู้นอกห้องเรียนได้มากถึง ร้อยละ 81 ของเวลาทั้งหมด

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 77) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการเรียนรู้ที่บ้าน ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ให้ด้วยตนเอง

1.2 ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตามศักยภาพ

2. ด้านสถานศึกษา

2.1 ให้ความรู้เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก

2.2 จัดกิจกรรมการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กได้แสดงออก

การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในการเรียนรู้ที่บ้านนั้น Epstein (1995, p. 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. โรงเรียนได้จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มทักษะของครอบครัวในทุกวิชา ทุกระดับชั้น

2. โรงเรียนได้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายและการติดตามการบ้านที่บ้าน

3. โรงเรียนได้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กในการปรับปรุงทักษะในแต่ละชั้น และงานที่โรงเรียนมอบหมาย

4. โรงเรียนได้จัดให้มีการบ้านที่让孩子ต้องปรึกษาหรือปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวเป็นประจำ เพื่อให้ครอบครัวรู้ว่า孩子ได้เรียนอะไรบ้าง

5. โรงเรียนได้จัดให้มีปฏิทินกิจกรรมให้ผู้ปกครองและนักเรียนเรียนที่บ้าน

6. โรงเรียนได้จัดให้มีกิจกรรมการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ที่บ้าน

7. โรงเรียนได้จัดให้มีการเรียนรู้และกิจกรรมในช่วงปิดเทอม

8. โรงเรียนได้จัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของนักเรียน

และโรงเรียนทุกปี

สรุปได้ว่า กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของ Epstein เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้านประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ จัดหาข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเพื่อเพิ่มทักษะ พร้อมทั้งรับฟังและช่วยแก้ปัญหาเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ

5. ด้านการตัดสินใจ (Decision making)

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในองค์กรผู้ปกครอง เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา หรือสมาคมผู้ปกครอง และการตัดสินใจในนโยบาย ภาวะผู้นำ และการประชาสัมพันธ์

ดังนั้น สถานศึกษาควรจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมาย การตัดสินใจ ไว้ดังนี้

Hoy & Miskel (2001, p. 300 อ้างถึงใน เกตุสุขเดช กำแพงแก้ว, 2547, หน้า 99) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่เหมาะสมตามความคิดของผู้ที่ตัดสินใจ แต่ถ้ายังไม่มีการเลือกก็จะถือว่ายังไม่มีมติตัดสินใจ

ฉัตรยาพร เสมอใจ (2550, หน้า 46) กล่าวว่า การตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง กระบวนการในการเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

ฉัตรภูพันธ์ เจริญนันท์ (2551, หน้า 138) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการของการใช้ความคิดและการกระทำในการรับรู้ศึกษา วิเคราะห์ปัญหา (Problem) หรือ โอกาส (Opportunity) กำหนดและประเมินทางเลือก รวมถึงเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อจัดการกับปัญหา หรือ โอกาสที่เกิดขึ้น

Epstein (1995, p. 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจ ดังนี้

1. เสริมสร้างให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและสมาคมผู้ปกครองหรือองค์กรผู้ปกครองต่าง ๆ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้น
2. สนับสนุนกลุ่มต่าง ๆ ในการทำงานและเสาะหาความร่วมมือสนับสนุนงานพัฒนาสถานศึกษา
3. มีส่วนร่วมสนับสนุนคณะกรรมการระดับเขตการศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในสถานศึกษาและระดับชุมชนแก่ผู้แทนผู้ปกครอง
5. สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงครอบครัวกับผู้แทนผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า การตัดสินใจ คือ กระบวนการเลือกที่เหมาะสมที่สุดตามธรรมชาติของผู้ตัดสินใจ และหากมิได้มีการเลือกทางเลือกใดก็ไม่ถือว่าเป็นการตัดสินใจ และการตัดสินใจถ้ายังมีได้นำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ การตัดสินใจนั้นก็จะเป็นเพียงความตั้งใจที่ดีเท่านั้น จนกว่าจะมีการนำไปสู่การปฏิบัติจึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจ

6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with community)

การร่วมมือกับชุมชนในความหมายของ Epstein and others (1997, p. 81) เสนอในโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 6 ด้านนั้น หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือสถานศึกษานักเรียนและครอบครัวและการเชื่อมโยงสถานศึกษานักเรียนและครอบครัวให้ไปช่วยเหลือชุมชน นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

Cohen and Uphoff (1981, p. 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการตัดสินใจควรทำอะไร และทำอะไร การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ โดยสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

ราชบัณฑิตสถาน (2546, หน้า 926) ได้ให้ความหมายของการร่วมมือว่า หมายถึง การพร้อมใจช่วยกันและให้ความหมายของการช่วยเหลือว่าการช่วยกิจการของเขา เพื่อให้พร้อมมูลขึ้น

ถวัลย์ บุรีกุล (2552, หน้า 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทว่า การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจกระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย

Epstein (1995, p. 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมมือกับชุมชน ดังนี้

1. ให้ข้อมูลแก่นักเรียนและครอบครัวเกี่ยวกับการบริการของชุมชนในด้านสุขภาพ วัฒนธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ องค์กรสังคมสงเคราะห์ และโปรแกรมอื่น ๆ รวมถึงด้านบริการอื่น ๆ ด้วย
 2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนรู้รวมถึง โปรแกรมฤดูร้อนสำหรับนักเรียน
 3. ผสมผสานการบริการผ่านการเป็นหุ้นส่วน โดยให้สถานศึกษา องค์กรรัฐ องค์กรให้คำปรึกษา กลุ่มวัฒนธรรม ชุมชน ศูนย์สุขภาพ สถานที่พักผ่อน และสถาบันองค์กร และธุรกิจต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมด้วยกันในการพัฒนานักเรียนและครอบครัว
 4. ดำเนินการให้บริการแก่ชุมชน โดย นักเรียน ครอบครัว และสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น การริเริ่ม ศิลปะ ดนตรี การละคร และกิจกรรมอื่นให้แก่ผู้ชรา หรือบุคคลอื่น ๆ
 5. จัดให้นักเรียนเข้าได้มีส่วนร่วมในโปรแกรมต่าง ๆ สำหรับนักเรียน
- สรุปได้ว่า จากทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้ง 6 ด้าน จะเห็นได้ว่า บทบาทของผู้ปกครอง มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะ พัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาวัยของเด็กเป็นอย่างมากสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข

นอกจากบทบาทของผู้ปกครองแล้ว ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ผู้ปกครอง ครูชุมชน และโรงเรียน ต้องตระหนักเอาใจใส่และร่วมมือกันเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับเด็กเพื่อการเจริญเติบโตที่สมวัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ อายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

อายุของผู้ปกครอง

อายุ เป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เนื่องจากคนที่มีอายุแตกต่างกัน ย่อมจะมีประสบการณ์และความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งความเชื่อในสังคมจะเห็นได้ว่า คนที่มีอายุมากกว่าจะมีประสบการณ์ที่หลากหลายและเป็นที่ยอมรับนับถือของคนอายุน้อยกว่า ดังนั้นความแตกต่างในเรื่องของอายุของผู้ปกครองน่าจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ นิภาภัทร ม่วงแก้ว (2552, หน้า 62) ได้ศึกษา บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัตถกรมล ใจช่วย (2554, หน้า 100) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัด โขดทิมทาราม สังกัดเทศบาลนครระยอง จำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย ชิตินา วิเชียรเสนาะ (2555, หน้า 71) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนวัดหนองพะวา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างจากผู้ปกครองที่มีอายุมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครองนั้นมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กล่าวคือ อาชีพของผู้ปกครองเป็นตัวกำหนดสถานภาพและรายได้ของบุคคลในสังคมย่อมส่งผลต่อบทบาทในการจัดการศึกษาผู้วิจัยคาดว่า อาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัย ผานิต นาคลำภา (2555, หน้า 77) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนบ้านเขาคันทรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำแนกตามอาชีพ ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน ต่างก็มีความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็ก สอดคล้องกับงานวิจัย กิตติ กรทอง (2552, หน้า 57) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอาชีพต่างกัน พบว่า อาชีพรับจ้างแตกต่างจากรัฐวิสาหกิจ อาจเป็นเพราะว่า อาชีพรับจ้างมีเวลามากกว่าจึงมีส่วนร่วมได้มากกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนธิชา ฤชานันต์วิทวัส (2558, หน้า 83) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี โดยจำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยเป็นรายเดือนซึ่งมีรายได้แตกต่างกัน ผู้ปกครองจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัวให้อยู่ดีกินดี โดยเฉพาะรายได้ของครอบครัวต่อเดือน คือ เงินที่ทุกคนในครอบครัวหาได้รวมกัน และรายได้ของแต่ละครอบครัวหาได้นั้นเป็นเงินแต่ละครอบครัวนำมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ดังนั้นความแตกต่างของรายได้ของครอบครัวต่อเดือนจึงมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีรายได้มากย่อมมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย โดยจะใช้กำลังกายมากกว่ากำลังทรัพย์จากการศึกษาในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ลักษณะ ฤชชานัน (2547, หน้า 77) ได้ศึกษา ทักษะคิดของผู้ปกครองปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครอบครัวที่ต่างกัน พบว่า ผู้ปกครองที่มีมีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน ทักษะคิดต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปารินทร์ กล่อมสกุล (2552, หน้า 99) ได้ศึกษา สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษากรรณศึกษา โรงเรียนท้ายพิบูล สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68 จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี ศรีนวล (2547, หน้า 83) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า อายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน น่าจะเป็นปัจจัยที่มีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญควรนำมาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำผลในการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

จิตินันท์ ทองอยู่ (2554, หน้า 70-75) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .67 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสบการณ์แก่เด็กที่บ้าน อยู่ในระดับมาก ด้านการให้ความรู้ผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนที่โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ อันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกผู้ปกครองตามอายุในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรารธนา ธรรมวงศ์ (2554, หน้า 79-82) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ในกิจกรรมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดสรรทรัพยากร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประสานงาน และด้านการติดตามประเมินผล โดยรวมและรายด้าน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพปัญหาผู้ปกครองคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความสำคัญและความสนใจในการจัดการศึกษามีน้อยมาก และการขาดความรู้ความเข้าใจในภารกิจของสถานศึกษา แนวทางแก้ปัญหา คือ ควรมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา จัดสรรหาครูผู้สอนและอุปกรณ์การเรียนเพิ่มขึ้น และขอความร่วมมือจากชุมชน ผู้เกี่ยวข้องให้ความคิดเห็น

ในการจัดการศึกษาและควรมีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง และชัดเจน ควรทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาโรงเรียน

สมลักษณ์ น้อยตามโต (2554, หน้า 54-57) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการอ่านเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในเขตระดับปานกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยจำแนกตามอาชีพหลัก โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามอาชีพหลัก โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้ความรู้ และด้านการเป็นต้นแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ด้านการเสริมแรงสูงกว่าด้านการให้ความรู้ และด้านการให้ความรู้สูงกว่าด้านการเป็นต้นแบบ ซึ่งแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้าน ช่องกะพัด เสนอให้ครูควรสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย และชักชวนให้ผู้ปกครองกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยและชักชวนให้ผู้ปกครองกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อันดีเข้ามามีบทบาทร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เด็กปฐมวัยกับ โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้น โรงเรียนต้องประกาศยกย่องชมเชย ให้เป็นผู้นำ ต้นแบบของผู้ปกครอง

สุภาวณิ ลายบัว (2554, หน้า 80-83) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความรู้ แก่ผู้ปกครองกับความรู้ของผู้ปกครองในการเสริมสร้างการพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน ของโรงเรียนในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ที่มีค่าสูงสุด คือ การฝึกอบรมและการประชุมผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก ความรู้ของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กปฐมวัย ทั้ง 4 ด้าน ของผู้ปกครองในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กันทางบวกทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กนกวรรณ คงสอดทรัพย์ (2555, หน้า 56-58) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับน้อย จำแนกตามเพศโดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนก วุฒิการศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้าน คือ ผู้ปกครอง ไม่กล้าเสนอความคิดเห็นทางวิชาการเพราะคิดว่า ครูเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์

ต้องการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและจัดหาแหล่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา

ดิเรก อนันต์ (2555, หน้า 63-65) ได้ศึกษาเรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ละด้านจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านวิชาการ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการภายในสถานศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ มากกว่าคณะกรรมการภายนอกสถานศึกษา และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

พิมพ์สาย น้าทิพย์ (2556, หน้า 73-77) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า 1) ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่มีอายุ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้บทบาทการมีส่วนร่วม พฤติกรรม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ต่างกัน 2) พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามการรับรู้ของครูและผู้ปกครองในภาพรวม ไม่ต่างกัน 3) ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 4) ผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน และที่ตั้งต่างกัน มีการรับรู้บทบาทการมีส่วนร่วม พฤติกรรม และความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ต่างกัน และ 5) ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความสอดคล้องกันมากในทุกกิจกรรม

ศรีแพร ธนะขว้าง (2556, หน้า 64-66) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตสนวิเทศล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านงานวิชาการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการเรียนของเด็ก

ส่วนประเด็นที่ส่วนใหญ่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมคือ เสนอความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และช่วยจัดหาอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ ได้กิจกรรมนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องมาร่วมงาน ในวันที่โรงเรียนจัดขึ้น ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วม คือ ช่วยประสานงานระหว่างผู้ปกครองให้ร่วมจัดกิจกรรมที่ควรมีในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่อง ติดตามการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วมคือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นแก่โรงเรียนในการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ด้านงานสัมพันธ์ชุมชน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนสร้างทัศนคติที่ดีของนักเรียนในการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ประเด็นที่ไม่มีส่วนร่วม คือ แนะนำทรัพยากรในชุมชน เช่น บุคลากรหรือสถาบันต่าง ๆ แก่โรงเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน

ชัชจิรา ตูลาพันธ์ (2557, หน้า 67-69) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี มีความต้องการในการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ ด้านครูและพี่เลี้ยง ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการบริการ ด้านความปลอดภัย และด้านการจัดสภาพแวดล้อม เมื่อจำแนกตามเพศของผู้ปกครอง พบว่า มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า มีความต้องการในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกร หรือรับจ้างและอื่น ๆ มีความต้องการในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยรวมมากกว่าอาชีพรับราชการ และอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว เมื่อจำแนกตามระดับชั้นของนักเรียนในความปกครองของผู้ปกครอง พบว่า มีความต้องการในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 3 มีความต้องการในการจัดการศึกษาโดยรวมมากกว่าระดับชั้นอนุบาล 1 และอนุบาลปีที่ 2

ทิพย์วรรณ สังข์ทอง (2558, หน้า 56-58) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 44 (บ้านนนทรีย์) อำเภอป่าไร่ จังหวัดตราด พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่เด็กที่บ้านในระดับปานกลาง ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ด้านการมี

ส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่เด็กที่โรงเรียนและการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนจำแนกตามเพศ อายุ และวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองที่วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่ามีงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ดังนี้

Barnes (1969, p. 315) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือชั้นเรียน แม้ว่าจริงๆ แล้วการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย

Gibson (1992) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ โดยได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเด็กให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา บรรยากาศในโรงเรียน และผู้นำของโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองทั้งหมดต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก การวางแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมและตรงกับความสามารถของผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียน โดยเฉพาะครู มีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

Wasden (1996, pp. 399-401) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้มีส่วนร่วม 4 กลุ่ม ที่มีผลกระทบต่อการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษาตามโครงการการปฏิรูปการศึกษาของรัฐยูทาห์ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ถึงแม้ผู้บริหารเป็นสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การบริหารการศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพ

Vankawala (1999, p. 103) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง โปรแกรมการอบรมครูในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง จากการศึกษา พบว่า อุปสรรค

ที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคือพื้นฐานการศึกษาของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า ซึ่งครูจะต้องใช้กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและโรงเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ครอบครัว และ โรงเรียน

Pena (2000, pp. 42-54) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของครอบครัว ภายในสิ่งแวดล้อมของ โรงเรียนและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเชื้อสาย แมกซิกัน-อเมริกัน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วมในทัศนะของผู้ปกครอง คือ ภาษาต่างกันเนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้ภาษาสเปน ขณะที่โรงเรียนและครูสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าใจและเบื่อหน่ายวัฒนธรรมที่แตกต่าง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระยะทางระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ความคิดเห็นของผู้ปกครองซึ่งคิดว่าการศึกษาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของโรงเรียน จึงไม่ต้องการจะแทรกแซง การทำหน้าที่ของครู ความไม่เข้าใจในระบบการศึกษา ขาดคนดูแลเด็กเล็กที่บ้าน เวลาทำงานที่ไม่ตรงกัน ปัญหาครอบครัว และประโยชน์ของกิจกรรม ความคิดเห็นที่มีต่อครู คือ รู้สึกด้อยค่า และเสมือนถูกออกคำสั่งมากกว่าคำแนะนำ ส่วนผู้บริหารก็มีภาระงานมาก พฤติกรรมที่แสดงออกไม่จริงจัง และขาดการยอมรับในตัวผู้บริหาร ขณะที่ผู้บริหารและครูเห็นว่ามีภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น หากผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับ โรงเรียนมากขึ้น

Smith (2000, pp. 161-167) ได้ศึกษาเรื่อง การให้กำลังใจและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่ส่งผลให้เด็กที่มีปัญหาผลการเรียนดีขึ้น จากการศึกษาตรวจสอบภาพการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนอย่างกว้าง ๆ ทั่วไป และสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนและทางบ้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ส่งผลให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนมากขึ้น ซึ่งพ่อแม่เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนจะมีการตอบสนองกับทางโรงเรียนในระดับสูง ส่วนเด็กปกติจะมีการตอบสนองในระดับปานกลางปกติ

Kotze Plessis (2003, pp. 186-201) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษานั้นตัวนักศึกษาเองก็เปรียบดังผู้ร่วมผลิตด้านการศึกษา ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาก็สามารถเข้าใจถึงระดับความพอใจคุณภาพและคุณค่าทางความคิดได้ด้วยตนเองนักศึกษาก็จะทำอย่างไรเพื่อจะหาหน้าที่ยุติการผลิตด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจากผลงานวิจัยด้านการตลาดที่ขอมรับกันมาอย่างยาวนานส่วนสำคัญของการมีส่วนร่วมของการมีบทบาทบริการลูกค้าและมีข้อมูลและบทสรุปจากการแลกเปลี่ยนความคิดของลูกค้า และการมีส่วนร่วมของการจัดการบริการนำเสนอแบบจำลองใหม่ของการทดสอบการแลกเปลี่ยนความคิด

Seiss Jenny (2008) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดโปรแกรมให้พ่อแม่ พบว่า การเยี่ยมบ้าน เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพสำหรับครอบครัวที่มีรายได้น้อย และหลักสูตรการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวก ในด้านทักษะการเลี้ยงดูเด็กของพ่อแม่และทัศนคติที่ดี ในการเลี้ยงดูเด็กและภายหลังจากการใช้โปรแกรมเยี่ยมบ้าน พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านทัศนคติและความเชื่อของพ่อแม่

Abel (2008) ได้ศึกษาเรื่อง เปรียบเทียบรูปแบบของการมีส่วนร่วมของพ่อโดยมีการจัด ครอบงำกิจกรรมให้ปฏิบัติและกลุ่มที่ไม่ได้ปฏิบัติ ความสัมพันธ์กับแม่ และเพศของเด็กนักเรียน ระดับประถมศึกษา พบว่า การตัดสินใจของบิดามีอิทธิพลในการมีส่วนร่วมในด้านวิชาการของลูก พื้นฐานกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่บ้าน การเชิญหน่วยงานการช่วยเหลืออื่น ๆ กิจกรรมการสื่อสาร ที่บ้าน บริบทของชีวิตพ่อ ได้แก่ การรับความรู้ ทักษะ การอุทิศเวลาออกกำลังกายโดยโรงเรียน เป็นฐานของกิจกรรม การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมในชีวิตของพ่อ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเพศของเด็กพบว่า ไม่แตกต่างกัน

Tan (2010) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างความเข้าใจของบิดา พบว่า บิดาที่มีส่วนร่วม ในการศึกษากับลูกมากขึ้น และจะส่งเสริมให้ลูกประสบความสำเร็จในการเรียนและปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กมีผลการเรียนดี และปรับตัวได้ดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ควรมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้ง พัฒนาศิลปะและพฤติกรรมที่เหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เกิดการพัฒนาทุกด้าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา เด็ก ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างเหมาะสม และเพื่อให้ ทุกส่วนมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ซึ่งการที่ผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนสร้างให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวเด็กที่จะมีโอกาสในการพัฒนา ทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งบรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และความมุ่งหมายตามหลักการของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ปกครองและสังคมโดยทั่วกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 กำหนดให้ผู้ปกครอง 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน รวมจำนวน 607 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 241 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามระดับชั้นของนักเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับชั้นของนักเรียน

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อนุบาล ปีที่ 1	188	75
อนุบาล ปีที่ 2	192	76
อนุบาล ปีที่ 3	227	90
รวม	607	241

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 50 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ใน 6 ด้าน จำนวน 50 ข้อ มีดังนี้

1. ด้านการเลี้ยงดู จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการสื่อสาร จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านอาสาสมัคร จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน จำนวน 9 ข้อ
5. ด้านการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อ
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน จำนวน 8 ข้อ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดและดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำรา สิ่งพิมพ์ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและพัฒนาปรับปรุงแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำกรวิจัย

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ความถูกต้องเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ที่ควรปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

4.1	รองศาสตราจารย์ ดร.ชร สุนทรายุทธ	อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2	ดร.สมุทร ชำนาญ	อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3	ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์ประจำ
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. นำแบบสอบถามมาหาค่าความตรงของแบบสอบถาม มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC: Index of item objective congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง .67-1.00

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและตรวจแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุง

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้ปกครองระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น

7.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .21-.77

7.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

8. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ปกครองเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปให้ด้วยตนเอง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้ช่วยได้นำเก็บแบบสอบถามส่งให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 241 คน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของของแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย
 - 3.1 นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ มีดังนี้
 - 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมมากที่สุด
 - 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมมาก
 - 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมปานกลาง
 - 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อย
 - 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
 - 3.2 การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ และแปลความหมายตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.00 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามาก

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาน้อย
- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี Least significant Difference (LSD)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน
อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดสื่อความหมายตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนด
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- n แทน กลุ่มตัวอย่าง
- F แทน ค่าสถิติการแจกแจง F
- SS แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
- MS แทน ค่าความแปรปรวน
- df แทน ชั้นแห่งความอิสระ
- p แทน ความน่าจะเป็น
- * แทน ค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น
3 ขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

สถานภาพของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุของผู้ปกครอง		
น้อยกว่า 30 ปี	58	24.06
30-40 ปี	139	57.68
มากกว่า 40 ปี	44	18.26
รวม	241	100.00
2. อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	76	31.54
รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว	136	56.43
เกษตรกร/ อื่น ๆ	29	12.03
รวม	241	100.00
3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 25,000 บาท	70	29.04
25,000-35,000 บาท	133	55.19
มากกว่า 35,000 บาท	38	15.77
รวม	241	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้
อายุของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนมีอายุ 30-40 ปี จำนวน 139 คน
คิดเป็นร้อยละ 57.68 รองลงมา น้อยกว่า 30 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 24.07 และ
มากกว่า 40 ปี จำนวน 44 คน ร้อยละ 18.26 ตามลำดับ

อาชีพของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนประกอบอาชีพรับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว
จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 56.43 รองลงมา อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 76 คน คิดเป็น
ร้อยละ 31.54 และอาชีพเกษตรกร/ อื่น ๆ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 12.03 ตามลำดับ

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ส่วนใหญ่ผู้ปกครองนักเรียนมีรายได้ของครอบครัว
ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 25,000-35,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 55.19 รองลงมา รายได้
น้อยกว่า 25,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 29.05 คิดเป็นร้อยละ 29.05 และรายได้มากกว่า
35,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.77 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ
โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ดังปรากฏในตารางที่ 3-9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านการเลี้ยงดู	4.16	0.60	มาก	1
2. ด้านการสื่อสาร	3.83	0.64	มาก	5
3. ด้านอาสาสมัคร	3.57	0.59	มาก	6
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.84	0.49	มาก	3
5. ด้านการตัดสินใจ	3.94	0.75	มาก	2
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	3.84	0.57	มาก	4
รวม	3.86	0.40	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดู

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการเลี้ยงดู	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้ปกครองฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน เช่น การแต่งตัว การแปรงฟัน	4.11	0.74	มาก	5
2. ผู้ปกครองปลูกฝังให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร	4.37	0.75	มาก	1
3. ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อ การเรียนรู้ของเด็ก	4.16	0.74	มาก	4
4. ผู้ปกครองดูแลแนะนำและร่วมกิจกรรมกับเด็ก ตามที่ครูมอบหมายให้เด็กมาทำที่บ้าน	4.24	0.81	มาก	3
5. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน โดยการอ่านหนังสือให้ฟัง หรือจัดหนังสือให้เด็กอ่าน	4.33	0.80	มาก	2
6. ผู้ปกครองส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ให้แก่เด็ก เช่น การช่วยเหลืองานบ้านง่าย ๆ	4.11	0.78	มาก	6
7. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีระเบียบวินัยในตนเอง เช่น การเก็บของเล่น	4.03	0.90	มาก	7
8. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจ แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น	3.89	0.88	มาก	8
รวม	4.16	0.60	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองปลูกฝังให้

เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน โดยการอ่านหนังสือให้ฟัง หรือจัดหนังสือให้เด็กอ่าน และผู้ปกครองดูแลแนะนำและร่วมกิจกรรมกับเด็ก ตามที่กรมอบหมายให้เด็กมาทำที่บ้าน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจ แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการสื่อสาร

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้ปกครองพบครูประจำชั้นเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นประจำ	3.89	0.84	มาก	4
2. ผู้ปกครองจัดทำเอกสาร และให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ทางโรงเรียน	3.85	0.86	มาก	5
3. ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนมีหนังสือเชิญอยู่เสมอ	3.54	0.92	มาก	9
4. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการอบรมในเรื่องที่ส่งเสริม พัฒนาการของเด็ก เช่น พัฒนาการของเด็ก การเรียนรู้ ของเด็ก	3.65	0.88	มาก	8
5. ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้าน และโรงเรียน	3.76	0.83	มาก	7
6. ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง	3.85	0.87	มาก	6
7. ผู้ปกครองให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ของเด็กแก่ครู	3.97	0.90	มาก	2
8. ผู้ปกครองตอบรับเอกสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียน เป็นประจำ	3.99	0.94	มาก	1
9. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของครู เช่น ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดหา สื่อการสอนตามหน่วยการเรียนรู้	3.95	0.94	มาก	3
รวม	3.83	0.64	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองตอบรับเอกสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียนเป็นประจำ ผู้ปกครองให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กแก่ครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดหาสื่อการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนมีหนังสือเชิญอยู่เสมอ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านอาสาสมัคร	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้ปกครองจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็ก	3.68	0.84	มาก	3
2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.64	0.90	มาก	4
3. ผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องที่ถนัด	3.82	0.88	มาก	2
4. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรือภูมิทัศน์ในโรงเรียน	3.47	0.96	ปานกลาง	5
5. ผู้ปกครองร่วมกับครูในการพาเด็กไปทัศนศึกษาเรียนรู้	3.91	0.84	มาก	1
6. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง	3.18	1.02	ปานกลาง	8
7. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.41	1.04	ปานกลาง	7
8. ผู้ปกครองอาสาเข้ามาเป็นคณะกรรมการผู้ปกครองในเครือข่ายของโรงเรียน	3.43	1.04	ปานกลาง	6
รวม	3.57	0.59	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมกับครูในการพาเด็กไปทัศนศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ ผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องที่ถนัด และผู้ปกครองจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็กตามหน่วยการเรียนรู้ ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน	4.06	0.85	มาก	2
2. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้ปกครองในการทำงานร่วมกันที่บ้าน	3.29	1.14	ปานกลาง	8
3. ผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และ วิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน เพื่อสามารถ ส่งเสริมต่อเนื่องที่บ้าน	3.15	1.11	ปานกลาง	9
4. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบ กับสมาชิกที่บ้าน	4.05	0.72	มาก	3
5. ผู้ปกครองได้รับการเสนอแนะกิจกรรม หนังสือ สื่อ เพื่อจัดกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน	4.02	0.80	มาก	4
6. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม	3.97	0.87	มาก	6
7. ผู้ปกครองจัดการศึกษาเพื่อตั้งเป้าหมาย ทางการศึกษาให้เด็ก เช่น การเรียนพิเศษ	4.00	0.90	มาก	5

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
8. ผู้ปกครองมีบทบาทในการช่วยเหลือเด็กทำการบ้าน	3.97	0.90	มาก	7
9. ผู้ปกครองให้ความสนใจ พุดคุย และสอบถามเด็ก เกี่ยวกับเรื่องราวที่เรียนรู้ที่โรงเรียน	4.07	0.89	มาก	1
รวม	3.84	0.49	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองในการทำงานร่วมกันที่บ้าน และผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน เพื่อสามารถส่งเสริมต่อเนืองที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองให้ความสนใจ พุดคุย และสอบถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่เรียนรู้ที่โรงเรียน ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน และผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับสมาชิกที่บ้าน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนเพื่อสามารถส่งเสริมต่อเนืองที่บ้าน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการตัดสินใจ	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ในห้องเรียน	3.88	1.04	มาก	8
2. ผู้ปกครองมีการเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วม ในการวางแผนบริหารงานของโรงเรียน	3.95	0.80	มาก	3
3. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น วันเด็ก กีฬาสี	3.91	0.82	มาก	5
4. ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการพัฒนาเด็กตามศักยภาพ เช่น การทบทวนบทเรียนให้เด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน	4.06	0.86	มาก	1
5. ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในประเด็นสำคัญ ในการบริหารห้องเรียนและโรงเรียน	3.91	0.96	มาก	7
6. ผู้ปกครองตอบแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานของเด็ก ตามสภาพจริงร่วมกับครูผู้สอน	3.96	0.98	มาก	2
7. ผู้ปกครองตอบแบบประเมินผลกิจกรรมและโครงการ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก	3.91	0.94	มาก	6
8. ผู้ปกครองตอบแบบประเมินพฤติกรรมของเด็ก และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันกับครูผู้สอน	3.94	0.96	มาก	4
รวม	3.94	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการพัฒนาเด็กตามศักยภาพ เช่น การทบทวนบทเรียนให้เด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองตอบแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานของเด็กตามสภาพจริงร่วมกับครูผู้สอน และผู้ปกครองมีการเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานของโรงเรียนตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในห้องเรียน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	<i>n</i> = 241		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ของชุมชน	3.95	0.90	มาก	3
2. ผู้ปกครองพาเด็ก ๆ ไปร่วมกิจกรรมศาสนา และประเพณีไทย	3.79	0.88	มาก	6
3. ผู้ปกครองส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ และทรัพยากรในท้องถิ่นให้แก่เด็ก	3.73	0.85	มาก	7
4. ผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเกิดความภาคภูมิใจ รักท้องถิ่น	3.49	1.04	ปานกลาง	8
5. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้	3.82	0.95	มาก	5
6. ผู้ปกครองมีการวางแผนในการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อประโยชน์ ในการจัดการเรียนรู้	4.09	0.83	มาก	1
7. ผู้ปกครองปลูกฝังให้เด็กรักและภูมิใจในชุมชน ของตนเอง	3.88	1.04	มาก	4
8. ผู้ปกครองเล่าประวัติ นิทานในท้องถิ่นที่น่าสนใจ ให้เด็กฟัง	3.97	1.03	มาก	2
รวม	3.84	0.57	มาก	-

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวม
และรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เด็ก
ได้เรียนรู้เพื่อเกิดความภาคภูมิใจ รักท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับ

คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองมีการวางแผนในการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ ผู้ปกครองเล่าประวัติ นิทานในท้องถิ่น ที่น่าสนใจให้เด็กฟัง และผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ของชุมชน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเกิดความภาคภูมิใจ รักท้องถิ่น

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพ ของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ดังปรากฏในตารางที่ 10-18

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	อายุของผู้ปกครอง											
	น้อยกว่า 30 ปี				30-40 ปี				มากกว่า 40 ปี			
	<i>n</i> = 58				<i>n</i> = 139				<i>n</i> = 44			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการเลี้ยงดู	4.15	0.65	มาก	1	4.18	0.60	มาก	1	4.09	0.53	มาก	1
2. ด้านการสื่อสาร	3.89	0.52	มาก	4	3.82	0.72	มาก	5	3.77	0.53	มาก	2
3. ด้านอาสาสมัคร											ปาน	
	3.62	0.50	มาก	6	3.57	0.64	มาก	6	3.50	0.55	กลาง	6
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.85	0.44	มาก	5	3.87	0.47	มาก	3	3.76	0.63	มาก	3
5. ด้านการตัดสินใจ	4.07	0.68	มาก	2	3.96	0.72	มาก	2	3.73	0.87	มาก	4
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับ ชุมชน	3.98	0.48	มาก	3	3.84	0.51	มาก	4	3.66	0.79	มาก	5
รวม	3.92	0.34	มาก	-	3.87	0.39	มาก	-	3.75	0.46	มาก	-

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง ดังนี้

อายุของผู้ปกครองน้อยกว่า 30 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้
ความร่วมมือกับชุมชน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

อายุของผู้ปกครอง 30-40 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับ
จากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

อายุของผู้ปกครองมากกว่า 40 ปี ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น
ด้านอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่
ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่
ด้านอาสาสมัคร

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.15	0.43	.65
	ภายในกลุ่ม	238	86.29	0.36		
	รวม	240	86.60			
2. ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.16	0.40	.67
	ภายในกลุ่ม	238	98.51	0.41		
	รวม	240	98.84			
3. ด้านอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.38	0.19	0.54	.58
	ภายในกลุ่ม	238	83.49	0.35		
	รวม	240	83.87			
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.74	.48
	ภายในกลุ่ม	238	58.41	0.25		
	รวม	240	58.77			
5. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.50	2.73	.07
	ภายในกลุ่ม	238	130.63	0.55		
	รวม	240	133.62			
6. ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.60	1.30	4.10*	.02
	ภายในกลุ่ม	238	75.38	0.32		
	รวม	240	77.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.77	0.39	2.49	.09
	ภายในกลุ่ม	238	37.01	0.16		
	รวม	240	37.78			

* $p < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของ Least significant difference (LSD) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง

อายุของผู้ปกครอง	\bar{X}	มากกว่า 40 ปี	30-40 ปี	น้อยกว่า 30 ปี
		3.66	3.84	3.98
มากกว่า 40 ปี	3.66			
30-40 ปี	3.84	0.19		
น้อยกว่า 30 ปี	3.98	0.32*	0.13	

* $p < .05$

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน จำแนกตามอายุของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษามากกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุมากกว่า 40 ปี และส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	อาชีพของผู้ปกครอง											
	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ <i>n</i> = 76				รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว <i>n</i> = 136				เกษตรกร/ อื่น ๆ <i>n</i> = 29			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการเลี้ยงดู	4.04	0.65	มาก	1	4.24	0.57	มาก	1	4.07	0.55	มาก	1
2. ด้านการสื่อสาร	3.81	0.64	มาก	4	3.86	0.66	มาก	4	3.73	0.53	มาก	5
3. ด้านอาสาสมัคร	3.46	0.62	ปานกลาง	6	3.58	0.60	มาก	6	3.78	0.36	มาก	4
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.78	0.54	มาก	5	3.88	0.48	มาก	3	3.84	0.47	มาก	2
5. ด้านการตัดสินใจ	3.96	0.70	มาก	2	3.99	0.79	มาก	2	3.66	0.62	มาก	6
6. ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชน	3.83	0.56	มาก	3	3.85	0.58	มาก	5	3.84	0.58	มาก	3
รวม	3.81	0.46	มาก	-	3.90	0.37	มาก	-	3.82	0.32	มาก	-

จากตารางที่ 13 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

อาชีพรับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

อาชีพเกษตรกร/ อื่น ๆ ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ
ของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	2.24	1.12	3.16*	.04
	ภายในกลุ่ม	238	84.36	0.35		
	รวม	240	86.60			
2. ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	.43	0.21	0.51	.60
	ภายในกลุ่ม	238	98.41	0.41		
	รวม	240	98.84			
3. ด้านอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.20	1.10	3.21*	.04
	ภายในกลุ่ม	238	81.67	0.34		
	รวม	240	83.87			
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	0.22	0.91	.40
	ภายในกลุ่ม	238	58.32	0.25		
	รวม	240	58.77			
5. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.66	1.33	2.42	.09
	ภายในกลุ่ม	238	130.96	0.55		
	รวม	240	133.62			
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.03	0.02	0.05	.95
	ภายในกลุ่ม	238	77.95	0.33		
	รวม	240	77.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.41	0.20	1.30	.27
	ภายในกลุ่ม	238	37.37	0.16		
	รวม	240	37.78			

* $p < .05$

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการเลี้ยงดู และด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของ Least Significant Difference (LSD) ดังตารางที่ 15-16

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดูเด็ก จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร/ อื่น ๆ	รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว
		4.04	4.07	4.24
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.04		-0.03	-0.20*
เกษตรกร/ อื่น ๆ	4.07			
รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว	4.24		0.17	

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดูเด็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพเกษตรกร/ อื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มากกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ด้านอาสาสมัคร จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	\bar{X}	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง/ ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกร/ อื่น ๆ
		3.46	3.58	3.78
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.46		-0.12	-0.32*
รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว	3.58			-0.20
เกษตรกร/ อื่น ๆ	3.78			

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพเกษตรกร/ อื่น ๆ มีระดับการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มากกว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
และส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	รายได้ของครอบครัวต่อเดือน											
	น้อยกว่า 25,000 บาท				25,000-35,000 บาท				มากกว่า 35,000 บาท			
	<i>n</i> = 70				<i>n</i> = 133				<i>n</i> = 38			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการเลี้ยงดู	4.10	0.64	มาก	1	4.21	0.57	มาก	1	4.06	0.61	มาก	1
2. ด้านการสื่อสาร	3.79	0.71	มาก	5	3.84	0.63	มาก	4	3.85	0.55	มาก	3
3. ด้านอาสาสมัคร	3.55	0.61	มาก	6	3.58	0.60	มาก	6	3.54	0.55	มาก	6
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	3.85	0.49	มาก	4	3.86	0.51	มาก	3	3.77	0.44	มาก	5
5. ด้านการตัดสินใจ	3.96	0.76	มาก	2	3.94	0.77	มาก	2	3.92	0.65	มาก	2
6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน	3.88	0.52	มาก	3	3.83	0.63	มาก	5	3.81	0.41	มาก	4
รวม	3.85	0.42	มาก	-	3.88	0.41	มาก	-	3.82	0.30	มาก	-

จากตารางที่ 17 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน น้อยกว่า 25,000 บาท ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 25,000-35,000 บาท ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน มากกว่า 35,000 บาท ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ และด้านการสื่อสาร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาสาสมัคร

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการเลี้ยงดู	ระหว่างกลุ่ม	2	1.02	0.51	1.42	.24
	ภายในกลุ่ม	238	85.58	0.36		
	รวม	240	86.60			
2. ด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.07	0.16	.85
	ภายในกลุ่ม	238	98.71	0.41		
	รวม	240	98.84			
3. ด้านอาสาสมัคร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.07	0.03	0.10	.91
	ภายในกลุ่ม	238	83.80	0.35		
	รวม	240	83.87			

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.24	0.12	0.48	0.62
	ภายในกลุ่ม	238	58.53	0.25		
	รวม	240	58.77			
5. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.05	0.03	0.05	0.95
	ภายในกลุ่ม	238	133.57	0.56		
	รวม	240	133.62			
6. ด้านการให้ความร่วมมือ กับชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.07	0.22	0.81
	ภายในกลุ่ม	238	77.84	0.33		
	รวม	240	77.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.05	0.29	0.75
	ภายในกลุ่ม	238	37.69	0.16		
	รวม	240	37.78			

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง เรียงจากระดับที่มีสภาพข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ส่วนตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เรียงจากระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .21-.77 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 1-3 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2559 จำนวน 241 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการตัดสินใจ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ด้านการสื่อสาร และด้านอาสาสมัคร ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองปลูกฝังให้เด็ก

มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน โดยการอ่านหนังสือให้ฟัง หรือจัดหนังสือให้เด็กอ่าน และผู้ปกครองดูแลแนะนำและร่วมกิจกรรมกับเด็กตามที่ครูมอบหมายให้เด็กมาทำที่บ้าน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจ แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการพัฒนาเด็กตามศักยภาพ เช่น การทบทวนบทเรียนให้เด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน ผู้ปกครองตอบแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงานของเด็กตามสภาพจริงร่วมกับครูผู้สอน และผู้ปกครองมีการเสนอแนะแนวทาง และมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานของโรงเรียน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในห้องเรียน

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองในการทำงานร่วมกันที่บ้าน และผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน เพื่อสามารถส่งเสริมต่อเนืองที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองให้ความสนใจ พุดคุย และสอบถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่เรียนรู้ที่โรงเรียน ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน และผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับสมาชิกที่บ้าน ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนเพื่อสามารถส่งเสริมต่อเนืองที่บ้าน

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ ผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเกิดความรักท้อถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองมีการวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ ผู้ปกครองเล่าประวัติ นิทานในท้องถิ่นที่น่าสนใจให้เด็กฟัง และผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ของชุมชน ตามลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเกิดความรักท้อถิ่น

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการสื่อสาร โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองตอบรับเอกสารต่าง ๆ จากทางโรงเรียนเป็นประจำ ผู้ปกครองให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กแก่ครู และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการจัดหาสื่อการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนมีหนังสือเชิญอยู่เสมอ

1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองร่วมกับครูในการพาเด็กไปทัศนศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ ผู้ปกครอง ร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องที่ถนัด และผู้ปกครองจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ในการเรียนรู้ของเด็กตามหน่วยการเรียนรู้ ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการเลี้ยงดู และด้านอาสาสมัคร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน
โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำหรับการค้นพบจากการศึกษา
ตามจุดมุ่งหมาย และสมมติฐานการวิจัย ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญ
ศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย และได้เข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน
เพื่อพัฒนาเด็กและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็ก ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และ โรงเรียน
ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาขั้นแรกของลูก ผู้ปกครองจึงให้
ความสนใจ และเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545, หน้า 45) กล่าวว่า
เด็กปฐมวัยเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม
และบุคลิกภาพเป็นวัยที่เรียกว่าช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต ผู้ปกครองที่มีลูกอยู่ในวัยนี้
จึงต้องการที่จะหาสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูก สอดคล้องกับการศึกษาของ เมธินี เจริญชัยวิฑูรกุล (2547,
หน้า 98) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษา ตามการรับรู้
ของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
ความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษา ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ
เอี่ยมพร หนุรอด (2547, หน้า 72-73) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในกิจกรรมที่จัด
ขึ้นในโรงเรียนเอกชนปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า การ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในลักษณะ
เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสาร ผู้ปกครองมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมมาก และสอดคล้องกับ พรพิมล แซ่ซี
(2547, หน้า 70) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนอนุบาล
เอกชน : กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาล โชคชัยลาดพร้าว กรุงเทพฯ พบว่า ผู้ปกครองมีความเห็นว่า
โรงเรียนอนุบาล โชคชัยลาดพร้าว ต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียน
อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเลี้ยงดู พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย และมีส่วนร่วมกับ
ทางโรงเรียน อีกทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนระดับปฐมวัย รวมไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม

กับเด็ก เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม วางตนตามบทบาทที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ระเบียบทางสังคมเป็นผู้มีมารยาทดีและสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต รวมถึงการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ให้แก่เด็กเพื่อเด็กสามารถเรียนรู้ได้ตามวัยและระดับชั้นของสถานศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการจัดในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องพึ่งพา ผู้ปกครองมีความสำคัญมาก จึงควรพัฒนาผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การร่วมมือและประสานงานระหว่างผู้ปกครองเด็กที่บ้านกับครูในสถานศึกษาในการเลี้ยงดูให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน จะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี สอดคล้องกับการศึกษาของ มณีรัตน์ วงษ์หงส์ (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง ด้านการเลี้ยงดูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องที่ต้องทำทุกวันตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง เด็กต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ ให้ความรัก เช่นเดียวกับ ชรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559, หน้า 97) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการเลี้ยงดู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นเรื่องที่ต้องทำทุกวันตามบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองเด็กต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่ ให้ความรัก สอดคล้องกับ วาสนา มีชัย (2553, หน้า 101) กล่าวว่า การให้ความสำคัญของการบริการนักเรียนด้านอาหารและโภชนาการสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ซึ่งหากเด็กมีภาวะโภชนาการที่ดีเป็นพื้นฐานของสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงในการอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองได้ให้ร่วมมือกับครูในการพัฒนาเด็กตามศักยภาพ เช่น การทบทวนบทเรียนให้เด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กอ่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือหรือเนื้อเรื่องที่เด็กอ่าน หาสัตว์เลี้ยงมาไว้ในบ้าน หรือพาเด็กไปตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสนใจและอยากรู้อะไรต่าง ๆ ซึ่งกิจกรรมในโรงเรียนค่อนข้างเยอะ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกครั้ง ดังที่ Gibson (1992) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ

โดยได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขเด็ก ให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา บรรยากาศในโรงเรียน และผู้นำของโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครอง ทั้งหมดต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็ก การวางแผนการจัดกิจกรรม ที่เหมาะสมและตรงกับความสามารถของผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียน สอดคล้องกับ การศึกษาของ วันเพ็ญ สืบญาติ (2552, หน้า 70) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านการตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อภิญา เวชชัย (2544, หน้า 29-31) ที่ได้เสนอแนวทางการสร้างสัมพันธภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมระหว่างโรงเรียนและครอบครัวว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะ 2 ทาง คือ การเปิดโอกาสและสร้างเงื่อนไขให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมใน โรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ สอดคล้องกับ (Daniel & Rayna, (1996, pp. 142-143) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพแวดล้อมในบ้าน ครอบครัว และสังคม มีผลต่อการพัฒนา องค์ความรู้ พบว่า การที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับโรงเรียน ในทันทีนั้นอาจเป็นไปได้ เพราะแนวคิดและความสัมพันธ์ที่มีต่อ โรงเรียนอาจจะยังมีความแปลกแยก ห่างเหิน และไม่สามารถกำหนดบทบาทตนเองที่เหมาะสมได้ในทันที จึงควรสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมก่อน ซึ่งการสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ในการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับทุกฝ่าย

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียน อัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการสื่อสาร พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือในการจัดหาสื่อการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ มีการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง ซึ่งทางโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ให้กับเด็กตามหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก ครูจะแจ้ง ไปในสมุดจดการบ้านของเด็ก และทางสื่อออนไลน์ ซึ่งผู้ปกครองสามารถเลือกรับข้อมูลได้อย่างรวดเร็วขึ้น ดังที่ Kasambira (2008) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการสื่อสารของครูอนุบาลและแม่ของเด็ก ที่ต่างวัฒนธรรมและฐานะทางเศรษฐกิจ ที่มีต่อการใช้คำศัพท์ ภาษา และทักษะทางสังคมของเด็ก เพื่อศึกษากระบวนการรับรู้ในการสื่อสาร โดยการพัฒนาอย่างมีรูปแบบของครูและแม่ของเด็ก ระหว่างปฏิริยาตอบสนองต่อการสอนและการเล่น พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยเฉพาะการสื่อสารของแม่และการสื่อสารของเด็ก โดยแม่ที่มีส่วนร่วม

ในการปฏิบัติหน้าที่การสื่อสาร ใช้การเล่นบทบาทสมมติในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็ก ทำให้สามารถพัฒนาด้านวิชาการ และทักษะทางสังคมของเด็กได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ กุลกนก คำเขียว (2554, หน้า 60) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ พิมพ์สาย นันทิพย์ (2556, หน้า 44) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในฐานะผู้สนับสนุนสถานศึกษา ทั้ง 2 บทบาท ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ล้วนเป็นบทบาทที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้ปกครองสามารถเลือกบทบาทที่เหมาะสมตามความถนัดและเหมาะสมกับตนเอง ซึ่งผลของการแสดงบทบาทต่าง ๆ นั้น ย่อมนำผลที่ดีต่อคุณภาพและประสิทธิผลให้แก่ การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยทั้งสิ้น

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองให้ความสนใจ พูดคุย และสอบถามเด็กเกี่ยวกับ เรื่องราวที่เรียนรู้ที่โรงเรียนและสนับสนุนในการจัดการศึกษาให้แก่ลูก โดยการเน้นกิจกรรมที่บ้าน และชุมชนที่สนับสนุนทักษะการเรียนรู้ให้กับเด็ก และช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ ในสถานศึกษา กิจกรรมที่ผู้ปกครองรับผิดชอบจัดให้เด็กเรียนรู้ สอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์, 2549, หน้า 42) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของครอบครัวเป็นส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็ก ผลการเรียนรู้ของเด็กจะมีคุณภาพอยู่ในระดับใด ขึ้นอยู่กับการร่วมมือของทุกฝ่าย บทบาทของผู้ปกครองไม่ได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัยเท่านั้น แต่รวมถึงการให้การสนับสนุน ด้านการศึกษาแก่ลูกของคนที่บ้านและการเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือพัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วย เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การไปห้องสมุด ไปสวนสัตว์ ร่วมกิจกรรมกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ มณีนรัตน์ วงศ์หงส์ (2554) ซึ่งได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้ ที่บ้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ นวียา วาจาสัตย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอ วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน อยู่ในระดับมาก เพราะการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก พ่อแม่ต้องการสอนให้ลูกรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม พ่อแม่ ต้องมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสำนึกปลูกฝังจากที่บ้าน

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองมีการวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยการให้ผู้ปกครองผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่สัมพันธ์ และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสภาพชุมชน สนองความต้องการและวิถีของชุมชนในท้องถิ่น โดยบุคคลในท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง มาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินผล และปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบท ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2545) กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย โรงเรียน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทุกฝ่ายจะช่วยกันกำหนดและพัฒนาหลักสูตร ขึ้นตอนความเหมาะสมและความต้องการของตน ผ่านการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการ โรงเรียน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากในแต่ละท้องถิ่นมีสภาพที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคมและอื่น ๆ ประกอบกับการที่ได้นำหลักสูตรแม่บท หรือหลักสูตรจากส่วนกลางที่มีลักษณะกว้าง มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเป็นค่านิยมทางการศึกษามากกว่าแนวปฏิบัติไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหรือปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงในท้องถิ่นของตนรวมทั้งการได้รับประสบการณ์ตรงกับชีวิต สอดคล้องกับการศึกษาของ มณีรัตน์ วงษ์หงส์ (2554, หน้า 90) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ พัชรา วณิชชากรสวัสดิ์ (2557, หน้า 90) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนวัดมโนรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดมโนรม ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559, หน้า 99) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัตนบุรี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี ด้านอาสาสมัคร พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองร่วมกับครูในการพาเด็กไปทัศนศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งผู้ปกครองอาสาสมัครช่วยเหลือโรงเรียนตามความสามารถ ทุกครั้งที่โรงเรียนเปิดโอกาสโรงเรียนคัดเลือกผู้ปกครองอาสาสมัครให้เหมาะสมกับงาน โรงเรียนจัดระบบให้เกียรติและยกย่องผู้ปกครองอาสาสมัครที่ชัดเจน โรงเรียนสำรวจความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเพื่อช่วยงานของโรงเรียน ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 กล่าวไว้ว่า ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกส่วนของสังคม ในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานศึกษากับชุมชนมีความสำคัญในการที่จะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาชุมชนจะต้องถือว่า สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ที่จะต้องให้การเอาใจใส่ดูแลและสนับสนุน ซึ่งจะมี ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการจัดการศึกษาให้มีความหลากหลาย มีความเหมาะสม สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นให้มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ นวียา วาจาสัตย์ (2556, หน้า 109) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พบว่า การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้อ อยู่ใน ระดับมาก เช่นเดียวกับ ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน (2544) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและบทบาท การมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง ด้านอาสาสมัคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ปกครองต้องการเป็นวิทยากรพิเศษ สนับสนุนอุปกรณ์การสอน แหล่งความรู้ และสถานประกอบการมากที่สุด ดังนั้นบทบาทด้านอาสาสมัครจึงเป็นบทบาท ที่น่าสนใจ และโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีมากขึ้นและเปิด โอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ให้มากขึ้น และสอดคล้องกับ Daniel & Rayna (1996, pp. 142-143) กล่าวว่า การที่พ่อแม่ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วม และช่วยงานโรงเรียนเป็นการลดภาระของครู ได้บ้าง แต่ขึ้นกับการจัดเวลา ให้เหมาะสมด้วยการมีอาสาสมัครทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับเวลา

ที่ต้องการ ทำให้เกิดผลดีกับเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ทักษะในการเรียนรู้ดีขึ้น เด็กจะมีการพัฒนาอารมณ์ สังคมและพฤติกรรมที่เหมาะสมได้มากขึ้น

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม อายุของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน ย่อมมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ของชีวิต ไม่เท่ากัน จึงแสดงออกทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่เท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูตินันท์ ทองอยู่ (2554, หน้า 70-75) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกผู้ปกครองตามอายุในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554, หน้า 71) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามอายุของผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุมพล คำปา (2548, หน้า 62) ซึ่งศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้ปกครอง และ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ศึกษากรณี โรงเรียนบ้านต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียนของผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระบบในการจัดการศึกษาเอกชน หรือระบบในการบริหารโรงเรียนเอกชนนั้น เป็นการบริหารโดยเจ้าของโรงเรียน ในการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าล้ำสมัย มีภาวะแห่งการแข่งขันที่สูงมาก ดังนั้น ผู้ปกครอง จึงมีความมุ่งหวังอยู่เสมอว่า การจัดการศึกษาของ โรงเรียนเอกชน มีการพัฒนาการจัดการศึกษา อย่างต่อเนื่อง สามารถอบรม สั่งสอนให้บุตรหลานเป็นเด็กดี มีความรู้มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถ

ดำรงชีวิตในอนาคตได้ ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีประกอบอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว จึงพอที่จะมีความเข้าใจในการบริหารงานของโรงเรียนเอกชน และไว้วางใจให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมลักษณ์ น้อยตามโต (2554, หน้า 54-57) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมรักการอ่านเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านช่องกะพัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ สิริกุล นววิวรรณ (2546, หน้า 69) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบำรุงปัญญา อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้ปกครองที่นักเรียนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจ การจัดการศึกษาของโรงเรียนบำรุงปัญญาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับ สร้อย ทรัพย์ประสม (2550, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองมีรายได้พอที่จะสามารถ ให้เป็นเงินทุนการศึกษาของบุตรหลาน ประกอบกับการสนับสนุนทุนจากองค์กรเอกชนต่าง ๆ ทำให้ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน อีกทั้งช่วยบริจาค เงินสนับสนุนกับทางโรงเรียน เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ วัลภา พรหมฤทธิ์ (2550, หน้า 62) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ระดับประถมศึกษาในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อำเภอพรหมคีรี จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับการศึกษาของ มุฮัมหมัด นาซีรีน โต้ะลู (2557, หน้า 117) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

และสอดคล้องกับ ทองใบ เหมือนกรุง (2552:566, หน้า 153) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักสังคหวัตถุ 4 ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ ทวี ศรีนวล (2547, หน้า 83) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัว ต่อเดือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ด้านการเลี้ยงดู การอบรมเลี้ยงดูเพื่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมนั้น ต้องใช้เหตุผลที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการทางการรู้ของเด็ก การใช้เหตุผลที่ไม่สูงเกินระดับพัฒนาการทางการรู้ของเด็กมากนัก จะมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็ก การเลี้ยงดูโดยการใช้เหตุผลจะทำให้เด็กเป็นเด็กดี ไม่ก้าวร้าว รู้จักรับผิดชอบชีวิต มีพัฒนาการทางความรู้สึก ละเอียดถี่ถ้วน รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา กรุณาแก่สัตว์เลี้ยงและผู้อื่น ดังนั้น ผู้ปกครองควรส่งเสริมพฤติกรรมแบ่งปัน ให้เด็กมีน้ำใจแก่ผู้อื่นตั้งแต่อยู่ที่บ้าน ปลูกฝังพื้นฐานจิตใจของเด็กให้เติบโตไปเป็นเด็กที่จิตใจดี มีเมตตา มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. ด้านการสื่อสาร การที่ผู้ปกครองควรเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนมีหนังสือเชิญอยู่เสมอทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารนี้ ไม่ควรเป็นการสื่อสารเมื่อมีเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาเท่านั้น แต่ควรได้สื่อสารให้ครูได้รับทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นที่บ้าน พัฒนาการของเด็ก ความสนใจของเด็ก ความรู้สึกของเด็ก และผู้ปกครองเกี่ยวกับครู โรงเรียน กิจกรรม และการเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย รวมถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบพื้นฐานของสถานศึกษา คือ เปิดช่องทางการสื่อสารสองทางเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน

และความก้าวหน้าของเด็ก ๆ หลายช่องทาง เช่น จัดปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครองอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง และแจ้งการปฏิบัติตนของเด็กในชีวิตประจำวันที่โรงเรียนทุกเดือน

3. ด้านอาสาสมัคร การส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ด้วยกันเองนั้น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และร่วมกันจัดหรือทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อนำไปพัฒนาเด็ก โดยผู้ปกครองสามารถอาสาเข้ามาเป็นกรรมการของผู้ปกครองเครือข่ายได้ เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก การเข้ามาเล่านิทานให้เด็กฟัง การเข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้และทักษะต่าง ๆ แก่เด็ก ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการมีส่วนร่วมแบบอาสาสมัครก็จะทำให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อเด็ก ๆ

4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน การที่ผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และวิธีการเรียนรู้ ของเด็กที่โรงเรียนนั้น เพื่อสามารถส่งเสริมต่อเนื่องที่บ้าน จะทำให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ได้รับการเรียนรู้ในแง่มุมรายละเอียดที่ต่างกัน เห็นว่าการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดเฉพาะ ที่โรงเรียน จะเกิดความต่อเนื่องในการฝึกทักษะและการเรียนรู้

5. ด้านการตัดสินใจ การประเมินผลกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก รวมถึงการปฏิบัติงาน การดำเนินงานของครู บุคลากร ผู้บริหาร และแนวทางการบริหารโรงเรียน โดยทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในห้องเรียน เพื่อผู้ปกครองจะสามารถแสดง ความคิดเห็น ตอบแบบประเมินผล ให้ข้อมูลและเสนอแนะได้

6. ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน การใช้ทรัพยากรและบริการของชุมชน ส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้เด็กได้เสมอเมื่อมีโอกาส เช่น การพาเด็กไปดูชมนิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ใช้บริการ ห้องสมุด สวนสาธารณะ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น โครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย หรือการประหยัดทรัพยากร จะทำให้ เด็กได้เรียนรู้ในบริบทของชุมชน รู้จักสถานที่ที่สามารถแสวงหาความรู้ หากคำตอบของข้อสงสัย รวมไปถึงการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อเด็กจะได้รับประสบการณ์ตรง และเข้าใจได้ว่าการเรียนรู้ ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะ ที่บ้าน โรงเรียน หรือตำราเท่านั้น อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังให้เด็ก เกิดความภาคภูมิใจ รักท้องถิ่น และช่วยเหลือสังคมที่ดีอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. ควรจะมีการศึกษารูปแบบและวิธีการในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

3. ควรจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ คงสอดทรัพย์. (2555). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียน*
เอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. งานนิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542.* กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544.* กรุงเทพฯ:
คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม*
(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.* กรุงเทพฯ:
คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559).* กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- กฤตยา ทักษะวงษ์. (2551). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมอาสาของนิสิตนักเรียน*
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประชากรศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร.* กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- กิตติ กรทอง. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับ*
ก่อนประถมศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขต อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- กุลกนก คำเขียว. (2554). *สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย*
ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอ็ดสันเพรสโปรดักซ์.
- เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. (2546). *การศึกษากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน: กรณีศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม*. ปรินญาณินท์ การศึกษาคุญณ์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2553). *สอนให้เป็นอัจฉริยะตามแนวনী โอฮิวแมนนิส*. กรุงเทพฯ: บริษัท ที.พี พรินท์ จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- คำแก้ว ไกรสรพงษ์. (2545). *การสอนแบบมอนเตสซอร์รี่สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. กรุงเทพฯ: พี.ที.ครีเอทีฟเฮาส์.
- จิตตินันท์ ศูนย์กลาง. (2556). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนชัยสิทธิवास (พัฒนสายบำรุง)*. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา และคุณลักษณะของนักเรียน โรงเรียนศิริราชกูร์วิทยาคารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). *การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2540). *การสอนแบบมอนเตสซอร์รี่*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้น.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. (2543). *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทยตาม แนวคิดมอนเตสซอร์รี่*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2550). *พฤติกรรมผู้บริ โภค*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ฉัตรกมล ใจช่วย. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัด โขดทิมทาราม สังกัดเทศบาลนครระยอง*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชบา พันธุ์ศักดิ์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงประสบการณ์และการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยการทำงานอย่างร่วมความรู้สึกระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อเสริมสร้าง ทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุณุฎิบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมแข พงษ์เจริญ. (2542). *การศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด นนทบุรี*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัชจิรา ตูลาพันธ์. (2557). *ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 1 จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมพล คำปา. (2548). *ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โรงเรียนของผู้ปกครองและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ศึกษากรณี โรงเรียนบ้านต้อมอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิตินันท์ ทองอยู่. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). *พฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ดิเรก อนันต์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). *ธรรมเนียมปฏิบัติท้องถิ่น: บทเรียนจากต่างแดน*. กรุงเทพฯ: ชรรมาดาเพรส.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทวี ศรีนวล. (2547). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- ทองใบ เหมือนกรุง. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักสังคหวัดดู 4 ตำบลรทททท อำเภอนองบัว จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทัศนาศว สดวศคคค. (2549). คุณลักษณะที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. วารสารศึกษาศาสตร์, 18(1), หน้า 45-60.
- ทิพย์วรรณ สัจจทอง. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 44 (บ้านนนทรี) จังหวัดตราด. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธิดิมา วิเชียรเสนาะ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดหนองพะวา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นวิยา วาจาสดัย. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทรัตน์ ปรีวีดิธรรม. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชนที่ได้รับทุนการศึกษาสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิภาภัทร ม่วงแก้ว. (2552). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. งานนิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. สักดิ์โสภา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบง ต้นดวงศ์. (2542). *การศึกษาวอลดอร์ฟ (Waldorf Education)*. ในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรารณา ชรรวมวงศ์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ปาริฉัตร กลุ่มสกุล. (2552). *สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนท้ายพิกุล สำนักงานสภากินแบ่งสงเคราะห์ 68.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.*
- ผานิต นาคลำภา. (2555). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเขา
คันทรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรา วัฒนชากรสวัสดิ์. (2557). *สภาพ ปัญหา และความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนวัดมโนรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2551). *การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา Constructionism.
ในรวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ:
สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย.
- พิณสุดา ลีธีรรังศรี. (2541). *การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
เซเว่นพรีนติ้งกรุ๊ป.
- พิมพ์สาย น้ำทิพย์. (2556). *การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1*. ปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. (2551). *การบริหารสังคม ศาสตร์แห่งศตวรรษเพื่อสังคมไทย และสังคมโลก*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- มณฑล เอกอัครราชทูต. (2553). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาตลาดน้ำตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- มณีรัตน์ วงษ์หงส์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มธรรดา ศรีรัตน์. (2554). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/blog/mathu/33443>.
- มณฑนา รุติตานนท์. (2544). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ของ โรงเรียนชุมชน วัดพิชิตมิตราราม*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- เมธินี เชิญชัยวิภากร. (2547). *การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการจัดอนุบาลศึกษา ตามการรับรู้ของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตน์ธิดา ฤชอนันต์วิทวัส. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนอินเตอร์พรีน.
- รุ่งทิพย์ ตั้งพานิชวงศ์. (2551). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ปกครองนักเรียน ในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- รุจิรัตน์ จันทร์จิต. (2554). *ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา. (2554). *ระเบียบการรับสมัครนักเรียนใหม่ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ปีการศึกษา 2558*. ชลบุรี: ประชาชน.
- โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา. (2558). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ปีการศึกษา 2555-2559 ฉบับปรับปรุงปี 2557*. ชลบุรี: ประชาชน.
- ลัทธนา ฤทธาคนี. (2547). *ทัศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- วรรณท รักสกุลไทย. (2551). *รวมนวัตกรรม ทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์. (2551). *ปัญหา และความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์. (2551). *ปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเพ็ญ สืบญาติ. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะจันทร์ อำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลภา พรหมฤทธิ์. (2550). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา ในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ อำเภอพรมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิวรรธ สาทกิจปรีชา. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.

- วิเศษ ชาญประโคน. (2550). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- วีระชัย คำล้าน. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน*
ในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินิพนธ์
 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศรีแพร ธนะขว้าง. (2556). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ*
โรงเรียนสารสาสน์วิเทศล้านนา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. (2544). *รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง:*
ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ทางการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภมาส การะเกตุ. (2546). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา*
ขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. การประชุมทางวิชาการ
 เรื่อง การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 โอเดียนสโตร์.
- สมยศ อำพันศิริ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหาร*
สถานศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมลักษณ์ น้อยตามโต. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*
ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านช่องกะพืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สหทัย พลปัดพี. (2547). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญา*
ของเศรษฐกิจพอเพียง. ปรินิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา,
 คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐาน*
การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. สกายบุ๊กส์. กรุงเทพฯ: บรรณานิตยสารพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครอง ในสถานศึกษา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ปัญหาปฏิรูปการศึกษาแนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุจินดา จรุงรุ่งศิลป์. (2540). *การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเรกจิโอ เอมีเลีย*. วารสารการศึกษาปฐมวัย, 1(1), 52-58.
- สุจินดา จรุงรุ่งศิลป์. (2542). *เอกสารประกอบการอบรมครู โรงเรียนเอกชน ระดับก่อนประถมศึกษา เรื่องจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุชิน เพ็ชรรักษ์. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ.
- สุนทร ต้นมันทอง. (2555). *โรงเรียนทางเลือกกับทางเลือกในการศึกษาของประชาชน ในการสัมมนา วิชาการ ประจำปี 2554 ยกเครื่องการศึกษาไทย: สู่การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง (Revamping thai education system: quality for all)*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สุภาวิณี ลายบัว. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับความรู้ของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในสถานศึกษาเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2550). *องค์ 4 ของการศึกษาไทย ในสารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

- สุวิทย์ ขาวนอก และคณะ. (2551). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.
- อภัสร์ จรัลชวณะเพท. (2551). *อนุบาลรูปแบบบ้าน ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟ (Waldorf)*.
ในการรวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- อภิญา เวชชชัย. (2544). *รายงานการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่: ผู้ปกครอง*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- อรนนท์ นิมนุช. (2551). *ความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยในโรงเรียนของ อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. ปรียญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- อาภา ภมรบุตร .(2545). *จิตวิทยาเกี่ยวกับครูและการบริหารงานการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- เอี่ยมพร หนุรอด. (2547). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียนเอกชนปฐมวัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
- Abel, Y. (2008). *African American father's involvement in their children's school-based lives*
Doctoral dissertation, Ed.D. The Johns Hopkins University, United States Maryland.
- Arnstien, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216-224.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundation of Thought and Action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall.
- Barnes, R. A. (1995). *African American parents involvement in their children's Schooling*.
Dussertation Abstracts International, 55(10), 315-A.
- Berger, E. H. (1995). *Parent as partners in education. The school-home working together*.
 Columbus: Merrill Publishing.
- Bruner, L. S. (1969). *The Process of Education*. Massachusetts Haward University
 Process Cambridge.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's Place in Rural Development Seeking
 Clarity Through Specificity. *In World Development*, 8(3), 219-222.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and
 Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Ithaca, N Y: Rural
 Development Committee Center for International Studies, Cornell University.

- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1986). *World Development*. New York: McGraw-Hill.
- Craig, G. J. (1979). *Human Development*. New Jersey: Prentice Hill.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). NY: Harper Collins.
- Daniel, U. L., & Rayna, F. L. (1996). *Home environment, the family and cognitive development society and education* (9th ed.). New York: Simon and Schuster.
- Davis, K., & John, N. W. (1989). *Human Behavior at Work: Organization Behavior* (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Decker, C. A., & Decker, J. R. (1992). *Planing and Administering Early Childhood Programs*. (5th ed.). New York: Mcmillan.
- Epstein, J. L. (1995). School/ Family/ Community Partnerships: Caring for the Children We Share. *Delta Kappan*, 56(3), 701-712.
- Epstein, J. L. & others. (1997). *School, family, community partnerships: Your handbook for action*. Thousand Oaks, Corwin Press.
- Erikson, E. H. (1975). *Childhood and Society*. New York: Norton.
- Fornaroff, A. (1980). Community Involvement in Health System for Primary Health Care. Geneva: World Health Organization.
- Freud, S. (1938). *An outline of psychoanalytic*. London: Hogarth.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21th Century*. New York: Basic Books.
- Gesell, A. (1925). *The mental growth of the pre-school child: A psychological outline of normal development from birth to the sixth year, including a system of developmental diagnosis*. NY: Macmillan.
- Gibson, P. (1992). Expanding Cooperative Learning through Group Investigation. New York: Eachers' College Press.
- Green, A. W. (1972). *Sociology*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Gustavo, W. C. (1992). *The meaning of participation*. In Brand, Perter charies Community Participation, Proceeding Cabinet Intemation, Seminar Colombia Habited.
- Hohmann, M., & Weikart, D. P. (1995). *Education Young Children*. Ypsilanti: High/Scope Press.

- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Educational Administration: Theory Research and Practice* (4th ed.). McGraw-Hill.
- Huntington, S., & Nelson, S. (1975). *No easy choice: political participation in developing countries*. New York: Harvard University Press.
- Kasambira, D. (2008). *Communicative function of preschoolers and their mothers across cultures and socioeconomic*. Doctoral dissertation, Speech & Hearing Sciences, The University of North Carolina at Chapel Hill.
- Katz, R. L. (1955). Skill of an effectiveness administrator. *Harvard Business Review*, 33(1), 33-42.
- Kohlberg, L. (1958). *The Development of Modes of Thinking and Choices in Years 10 to 16*. Ph. D. Dissertation, University of Chicago.
- Kotze, T. G., & du Plessis, P. J. (2003). Students as co-producers of education: A proposed model of student socialization and participation at tertiary institution. *Quality Assurance in Education*, 11(4), 186-201.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608-610.
- Massoglia, D. R. (1977). *Early childhood education in the home*. Delmor Publishers
Copyright by Little Educational Publishing, Inc.
- Montoessori, M. (1967). *The absorbent mind*. New York: Dell.
- Morrison, G. S. (2000). *Fundamentals of early childhood education*. Columbus, OH: Merrill.
- Pena, D. C. (2000). *Parent involvement: influencing factors and implications*. *Journal of Educational Research*, 94(1), 42-54.
- Piaget, J. (1969). *The Mechanisms of Perception*. Newyork: Basic Book.
- Seiss, J. (2008). *Effects of a twelve week home based Adlerian parent education program in families with seriously emotionally disturbed children between the ages of six andfourteen*. Chicago: Psy.D., Adler School of Professional Psychology, United States Illinois.
- Smith, R. N. L. (2000). Direct Gauss quadrature formulae for logarithmic singularities on isoparametric elements. *Journal of Engineering Analysis with Boundary Elements*, 24(2), 161-167.

- Steiner, R. (1988) *The child's Changing Consciousness and Waldorf Education*.
New York and Rudolf Steiner Press. London.
- Tan, E. T. (2010). *A contextual approach to understanding immigrant Asian fathers' educational involvement in their children's lives*. Doctoral dissertation, Ph.D., University of California, Irvine.
- Ubben, C. G. & Hughes, L. W. (1992). *The Principal: Creative Leadership for Principals*,
Dissertation Abstracts International.
- United Nations. (1981). *Yearbook of International Trade Statistics*. United Nations:
UN Press.
- Vankawala, K. H. (1999). Pre-service teacher perceptions of family-school
Collaboration: A qualitative study. *Master Abstracts International*, 37(03), 103.
- Wasden, C. C. (1996). *The Perceptions of Four Participant Groups of the Effects of Administrative Transfers on Utah Centennial School Programs*, *Dissertation Abstract International*, 38(2), 399-401.
- William, E. (1976). Electoral Participation in a Low Stimulus Election. *Rural Development*.
4(1), 111-124.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ ว. 0314

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่แนบมาด้วย 1. เค้าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นายอักรินทร์ ทองคำแท้ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58920498 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างยิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-387-45811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว. 0315

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นายอักรินทร์ ทองคำแท้ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58920498 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของ โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-387-45811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/ว. 03156

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ด้วย นายอักรินทร์ ทองคำแท้ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 58920498 ได้มีความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ดร.ธนวิน ทองแพง เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-387-45811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
3. ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบคำถามทุกข้อ
4. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะรักษาคำตอบของท่านเป็นความลับ
5. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ปกครอง
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา ใน 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมา ณ โอกาสนี้

อักรินทร์ ทองคำแท้

นิติระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. อายุของผู้ปกครอง

น้อยกว่า 30 ปี

30-40 ปี

มากกว่า 40 ปี

2. อาชีพของผู้ปกครอง

รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

รับจ้าง/ ธุรกิจส่วนตัว

เกษตรกร/ อื่น ๆ

3. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

น้อยกว่า 25,000 บาท

25,000-35,000 บาท

มากกว่า 35,000 บาท

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญ
ศรีราชา จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่าน
ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ทั้งนี้โปรดตอบ
ตามความเป็นจริงข้อละ 1 ระดับ เท่านั้น
5 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมาก
3 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ด้านการสื่อสาร					
0. ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมการเรียน การสอนกับครู		✓			

ความหมาย: ท่านมีความเห็นว่าด้านการสื่อสารการร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
กับครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
ด้านการเลี้ยงดู					
1. ผู้ปกครองฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน เช่น การแต่งตัว การแปรงฟัน					
2. ผู้ปกครองปลูกฝังให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร					
3. ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ของเด็ก					
4. ผู้ปกครองดูแลแนะนำและร่วมกิจกรรมกับเด็กตามที่ครู มอบหมายให้เด็กมาทำที่บ้าน					
5. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน โดยการอ่าน หนังสือให้ฟังหรือจัดหนังสือให้เด็กอ่าน					
6. ผู้ปกครองส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ให้แก่เด็ก เช่น การช่วยเหลืองานบ้านง่าย ๆ					
7. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีระเบียบวินัยในตนเอง เช่น การเก็บของเล่น					
8. ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีน้ำใจ แบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น					
ด้านการสื่อสาร					
9. ผู้ปกครองพบครูประจำชั้นเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นประจำ					
10. ผู้ปกครองจัดทำเอกสาร และให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ทางโรงเรียน					
11. ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมที่โรงเรียนมีหนังสือเชิญ อยู่เสมอ					
12. ผู้ปกครองได้เข้าร่วมการอบรมในเรื่องที่ส่งเสริม พัฒนาการของเด็ก เช่น พัฒนาการของเด็ก					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
การเรียนรู้ของเด็ก					
13. ผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบ้านและโรงเรียน					
14. ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง					
15. ผู้ปกครองให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของเด็กแก่ครู					
16. ผู้ปกครองตอบรับเอกสารต่างๆจากทางโรงเรียนเป็นประจำ					
17. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู เช่น ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดหาสื่อการสอนตามหน่วยการเรียนรู้					
ด้านอาสาสมัคร					
18. ผู้ปกครองจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ของเด็กตามหน่วยการเรียนรู้					
19. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้					
20. ผู้ปกครองร่วมเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องที่ถนัด					
21. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมพัฒนา ปรับปรุงสภาพแวดล้อมหรือภูมิทัศน์ในโรงเรียน					
22. ผู้ปกครองร่วมกับครูในการพาเด็กไปทัศนศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่					
23. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเอง					
24. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้ของเด็ก					
25. ผู้ปกครองอาสาเข้ามาเป็นคณะกรรมการ					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
26. ผู้ปกครองในเครือข่ายของโรงเรียน					
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน					
27. ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้ครูไปเยี่ยมบ้าน					
28. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองในการทำงานร่วมกันที่บ้าน					
29. ผู้ปกครองได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ เนื้อหา และวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนเพื่อสามารถส่งเสริมต่อเนื่องที่บ้าน					
30. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับสมาชิกที่บ้าน					
31. ผู้ปกครองได้รับการเสนอแนะกิจกรรม หนังสือ สื่อ เพื่อจัดกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน					
32. ผู้ปกครองจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม					
33. ผู้ปกครองจัดการศึกษาเพื่อตั้งเป้าหมายทางการศึกษาให้เด็ก เช่น การเรียนพิเศษ					
34. ผู้ปกครองมีบทบาทในการช่วยเหลือเด็กทำการบ้าน					
35. ผู้ปกครองให้ความสนใจ พุดคุย และสอบถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่เรียนรู้ที่โรงเรียน					
ด้านการตัดสินใจ					
36. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในห้องเรียน					
37. ผู้ปกครองมีการเสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารงานของโรงเรียน					
38. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น วันเด็ก กีฬาสี					
39. ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการพัฒนาเด็กตามศักยภาพ เช่น การทบทวนบทเรียนให้เด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน					

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
40. ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในประเด็นสำคัญในการบริหารห้องเรียนและโรงเรียน					
41. ผู้ปกครองตอบแบบประเมินเพิ่มสะสมผลงานของเด็กตามสภาพจริงร่วมกับครูผู้สอน					
42. ผู้ปกครองตอบแบบประเมินผลกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก					
43. ผู้ปกครองตอบแบบประเมินพฤติกรรมของเด็กและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันกับครูผู้สอน					
ด้านการให้ความร่วมมือกับชุมชน					
44. ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การไปแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ของชุมชน					
45. ผู้ปกครองพาเด็ก ๆ ไปร่วมกิจกรรมศาสนาและประเพณีไทย					
46. ผู้ปกครองส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรในท้องถิ่นให้แก่เด็ก					
47. ผู้ปกครองร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เด็กได้เรียนรู้เพื่อเกิดความภาคภูมิใจ รักท้องถิ่น					
48. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้					
49. ผู้ปกครองมีการวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้					
50. ผู้ปกครองปลูกฝังให้เด็กรักและภูมิใจในชุมชนของตนเอง					
51. ผู้ปกครองเล่าประวัติ นิทานในท้องถิ่นที่น่าสนใจให้เด็กฟัง					

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามจนครบทุกข้อ

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 19 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
จังหวัดชลบุรี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	0.45	21	0.59	41	0.77
2	0.44	22	0.29	42	0.67
3	0.28	23	0.30	43	0.45
4	0.44	24	0.26	44	0.42
5	0.51	25	0.27	45	0.62
6	0.36	26	0.42	46	0.26
7	0.46	27	0.21	47	0.52
8	0.44	28	0.49	48	0.33
9	0.52	29	0.28	49	0.23
10	0.53	30	0.50	50	0.27
11	0.43	31	0.61		
12	0.21	32	0.69		
13	0.43	33	0.61		
14	0.41	34	0.62		
15	0.55	35	0.61		
16	0.60	36	0.60		
17	0.65	37	0.69		
18	0.24	38	0.65		
19	0.30	39	0.48		
20	0.34	40	0.55		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ $\alpha = 0.94$